

Octombrie 2023

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Drepturi părintești

A se vedea, de asemenea, fișele tematice privind [„Drepturile copiilor”](#), [„Maternitatea de substituție gestațională”](#), [„Răpiri internaționale de copii”](#) și [„Drepturi reproductive”](#).

Cauzele privind drepturile părintești ridică probleme mai ales în temeiul **art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, care prevede:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora”.

Pentru a stabili dacă ingerința autorităților în viața privată sau de familie a reclamanților a fost necesară într-o societate democratică și dacă a fost păstrat un just echilibru între diferitele interese implicate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului examinează dacă ingerința a fost în conformitate cu legea, a urmărit un scop sau scopuri legitime și dacă a fost proporțională cu scopul sau scopurile urmărite.

Adopția

Fretté împotriva Franței

26 februarie 2002

Reclamantul a susținut că decizia de respingere a cererii de încuviințare a adopției a constituit o ingerință arbitrară în viața sa privată și de familie pentru că fusese bazată exclusiv pe o prejudecată nefavorabilă cu privire la orientarea lui sexuală. Acesta s-a mai plâns că nu a fost citat la audierea din fața *Conseil d'État*.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. A constatat că autoritățile naționale fuseseră îndreptățite să considere în mod legitim și rezonabil că dreptul de a putea adopta un copil, pe care s-a bazat reclamantul, era limitat de interesele copiilor eligibili pentru adopție, fără a aduce atingere aspirațiilor legitime ale reclamantului și fără a pune sub semnul întrebării alegerile sale personale. Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 6** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, întrucât reclamantului i s-a refuzat audierea echitabilă a cauzei sale în procedura contradictorie.

Wagner și J.M.W.L. împotriva Luxemburgului

28 iunie 2007

Această cauză a avut ca obiect o acțiune civilă prin care se urmărea ca o hotărâre de adopție pronunțată în Peru să fie declarată executorie în Luxemburg Instanțele din

Luxemburg au respins cererea întrucât Codul civil nu prevedea adopția cu efecte depline de către o femeie necăsătorită.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție din cauza nerecunoașterii de către instanțele din Luxemburg a legăturilor de familie create prin adopția cu efecte depline acordată în Peru și că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8**, întrucât fiica (și, în consecință, mama ei) a fost penalizată în viața de zi cu zi pentru statutul ei de fiică adoptivă a unei mame necăsătorite de naționalitate luxemburgheză, ale cărei legături de familie create printr-o hotărâre emisă în străinătate nu au fost recunoscute în Luxemburg.

E.B. împotriva Franței (nr. 43546/02)

22 ianuarie 2008 (Marea Cameră)

Reclamanta a susținut că în fiecare stadiu al cererii ei pentru încuviințarea adopției fusese supusă unui tratament discriminatoriu care era bazat pe orientarea ei sexuală și a constituit o ingerință în dreptul său la respectarea vieții private.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. Autoritățile administrative naționale și apoi instanțele sesizate cu recursul reclamantei și-au întemeiat argumentele, la respingerea cererii pentru încuviințarea adopției, în mare parte pe lipsa unui „referent paternal” în căminul reclamantei, ceea ce nu era un motiv legitim. De asemenea, influența homosexualității acesteia asupra evaluării cererii sale nu numai că fusese stabilită, ci constituise și un factor decisiv.

Moretti si Benedetti împotriva Italiei

27 aprilie 2010

Reclamanții formau un cuplu căsătorit. În mai 2004, un nou-născut a fost plasat provizoriu în îngrijirea lor prin decizia unei instanțe. Aceștia au încercat ulterior să adopte copilul, dar în decembrie 2005 a fost aleasă o altă familie pentru acesta. Reclamanții s-au plâns, în special, de aplicarea greșită a legii și a normelor de procedură în ceea ce privește cererea lor de adopție.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. Nu intra în atribuțiile Curții să înlocuiască cu propriul său raționament pe cel al instanțelor naționale care acționaseră cu bună-credință în ceea ce privește măsurile luate pentru a asigura bunăstarea copilului. Cu toate acestea, deficiențele observate în procedurile respective avuseseră un impact direct asupra dreptului reclamanților la viața de familie, iar autoritățile nu asiguraseră respectarea efectivă a acestui drept. Era regretabil, în special, faptul că cererea pentru încuviințarea adopției depusă de reclamanți nu fusese examinată înainte de a declara copilul adoptabil și că fusese respinsă fără motivare.

Schwizgebel împotriva Elveției

10 iunie 2010

Reclamanta s-a plâns că autoritățile elvețiene o împiedicaseră să adopte din cauza vârstei ei (47 de ani și jumătate la data depunerii ultimei cereri). Aceasta a susținut, între altele, că fusese discriminată în comparație cu alte femei de vârsta ei care puteau în prezent să nască copii.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că diferența de tratament la care a fost supusă reclamanta nu fusese discriminatorie. A observat, în special, că autoritățile elvețiene luaseră deciziile în contextul procedurii contradictorii permițând reclamantei să își prezinte argumentele, care fuseseră luate în considerare în mod corespunzător de către autoritățile respective. Deciziile acestora fuseseră inspirate, de asemenea, nu doar de interesul superior al copilului care urma să fie adoptat, ci și de cel al copilului deja adoptat. Mai mult, criteriul diferenței de vârstă între adoptator și copil fusese aplicat de către Instanța Federală în mod flexibil și ținând seama de circumstanțele situației. În cele din urmă, celelalte argumente, neîntemeiate pe vârstă, aduse pentru susținerea deciziilor nu fuseseră nerezonabile sau arbitrare.

Negreponitis-Giannisis împotriva Greciei

3 mai 2011

Cauza a avut ca obiect refuzul autorităților din Grecia de a recunoaște adopția cu efecte depline de către un călugăr a nepotului său (reclamantul) pronunțată în Statele Unite.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că refuzul de a recunoaște adopția reclamantului în Grecia nu îndeplinea nicio nevoie socială urgentă și nu era proporțională cu scopul urmărit. Curtea a mai hotărât că **au fost încălcate art. 8 și art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborate**, constatând că diferența de tratament la care fusese supus reclamantul, ca fiu adoptat, în comparație cu un fiu biologic, era discriminatorie întrucât nu avea nicio justificare obiectivă și rezonabilă. În cele din urmă, Curtea a constatat că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, în special din cauza textelor pe care Curtea de Casație din Grecia își întemeiase refuzul de a recunoaște adopția, și că **a fost încălcat art. 1** (protecția proprietății) **din Protocolul nr. 1** la Convenție, pentru că decizia instanțelor grecești îl privea pe reclamant de calitatea sa de moștenitor.

Gas și Dubois împotriva Franței

15 martie 2012

Cauza a avut ca obiect două femei care trăiau în concubinaj și privea respingerea cererii, formulate de una dintre ele, de încuviințare a adopției simple a copilului celei de-a doua.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. În special, nu a observat nicio dovadă de diferență de tratament bazată pe orientarea sexuală a reclamantelor, întrucât și cuplurilor heterosexuale aflate într-un parteneriat civil le erau refuzate adopțiile simple.

Harroudj împotriva Franței

4 octombrie 2012

Cauza a avut ca obiect imposibilitatea pentru o resortisantă franceză de a obține adopția unui copil algerian pe care îl avea deja în îngrijire în forma de tutelă din legislația islamică, numită „kafala”.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. S-a constatat că s-a păstrat un just echilibru între interesul public și cel al reclamantei, întrucât autoritățile au căutat, având în vedere în mod corespunzător pluralismul cultural, să încurajeze integrarea copiilor kafala fără a întrerupe imediat legăturile cu legile țării lor de origine.

X și alții împotriva Austriei (nr. 19010/07)

19 februarie 2013 (Marea Cameră)

Această cauză a avut ca obiect plângerea depusă de către două femei aflate într-o relație homosexuală stabilă cu privire la refuzul instanțelor austriece de a admite cererea uneia dintre parteneri de a-l adopta pe fiul celeilalte fără a rupe legăturile legale ale mamei cu copilul (adopție coparentală). Reclamantele au susținut că nu exista nicio justificare

rezonabilă și obiectivă pentru a permite adopția copilului unui partener de către celălalt în ceea ce privește cuplurile heterosexuale, căsătorite sau nu, în timp ce adopția copilului unui partener de către celălalt partener era interzisă în cazul cuplurilor homosexuale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării), **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție din cauza diferenței de tratament la care au fost supuse reclamantele în comparație cu cuplurile necăsătorite de sex opus, în care unul dintre parteneri dorea să adopte copilul celuilalt partener. A hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 14 coroborat cu art. 8** atunci când se compară situația reclamantelor cu cea a unui cuplu căsătorit, în care unul dintre soți dorește să adopte copilul celuilalt soț. Curtea a constatat, în special, că diferența de tratament dintre reclamante și un cuplu heterosexual necăsătorit în care un partener dorea să adopte copilul celuilalt partener a fost bazată pe orientarea sexuală a primei reclamante și a celei de-a treia reclamante. Nu au fost invocate motive convingătoare pentru a arăta că o astfel de

diferență de tratament era necesară pentru protejarea familiei sau pentru protejarea intereselor copilului. În același timp, Curtea a subliniat că statele nu erau obligate de Convenție să extindă la cuplurile necăsătorite dreptul la adopția de către al doilea părinte (coparentală). Mai mult, trebuie să se facă distincție între această cauză și cauza *Gas și Dubois împotriva Franței* (a se vedea supra), în care Curtea a constatat că nu a existat nicio diferență de tratament bazată pe orientarea sexuală între un cuplu necăsătorit, format din persoane de sex opus, și un cuplu format din persoane de același sex, deoarece dreptul francez nu permitea adopția coparentală niciunui cuplu necăsătorit, fie el homosexual sau heterosexual.

Ageyevy împotriva Rusiei¹

18 aprilie 2013

În cauză, un cuplu căsătorit s-a plâns cu privire la faptul că le-au fost luați cei doi copii adoptați, iar adopția a fost anulată după ce fiul lor a suferit arsuri la domiciliu și a avut nevoie de tratament în spital.

Curtea a constatat **cinci încălcări ale art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, prin: decizia de a anula adopția copiilor reclamantilor; imposibilitatea reclamantilor de a contesta decizia autorităților cu privire la accesul la copiii lor între 31 martie 2009 și 3 iunie 2010; acțiunile autorităților spitalului unde a fost tratat fiul lor adoptiv; lipsa unei anchete a autorităților ruse cu privire la divulgarea neautorizată de informații confidențiale privind statutul de copil adoptat al fiului reclamantilor; neprotejarea de către instanțele ruse a dreptului celui de-al doilea reclamant la reputație în procesul de calomnie împotriva unei edituri. De asemenea, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** din Convenție în ceea ce privește îndepărtarea inițială a copiilor din îngrijirea reclamantilor.

Chbihi Loudoudi și alții împotriva Belgiei

16 decembrie 2014

Cauza a vizat procedura de adopție în Belgia de către reclamanți a nepoatei lor marocane, care le-a fost încredințată prin „kafala”². Reclamanții s-au plâns, în special, de refuzul autorităților belgiene de a recunoaște acordul kafala și de a încuviința adopția nepoatei lor, în detrimentul interesului superior al copilului, precum și de natura incertă a statutului acesteia de rezident.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în ceea ce privește neîncuviințarea adopției și că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) în ceea ce privește statutul de rezident al copilului. A constatat, în special, că neîncuviințarea adopției s-a bazat pe o lege care urmărea, conform Convenției de la Haga din 29 mai 1993 asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale, să asigure faptul că adopțiile internaționale se fac în interesul superior al copilului și cu respectarea vieții private și de familie a acestuia, iar autoritățile belgiene puteau să considere în mod legitim că o astfel de neîncuviințare era în interesul superior al copilului, asigurând menținerea unei singure legături de filiație atât în Maroc, cât și în Belgia (legătura de filiație cu părinții biologici). În plus, reiterând că prin Convenție nu se garantează un drept la un anumit statut de rezidență, Curtea a observat că singurul obstacol real întâlnit de față a fost faptul că nu a putut participa la o excursie școlară. Acea dificultate, determinată de lipsa unui permis de ședere între mai 2010 și februarie 2011, nu era suficientă pentru ca Belgia să fie obligată să îi acorde permis de ședere pe durată nelimitată pentru a-i proteja viața privată.

Gözüm împotriva Turciei

15 ianuarie 2015

Cauza a avut ca obiect respingerea cererii reclamantei, mamă adoptivă necăsătorită, de a înregistra propriul ei prenume pe documentele personale ale fiului ei adoptiv în locul

¹. La 16 septembrie 2022, Federația Rusă a încetat să mai fie parte la Convenția europeană a drepturilor omului („Convenția”).

². A se vedea supra, nota de subsol 1.

numelui mamei biologice. Reclamanta a susținut, în special, că normele dreptului civil, care i se aplicau la momentul respectiv, i-au încălcat dreptul la respectarea vieții private și de familie.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că protecția conferită de dreptul civil, avută în vedere în perioada respectivă, era inadecvată în ceea ce privește obligațiile Turciei în temeiul art. 8. Curtea a observat, în special, că exista un vid în dreptul civil din Turcia în ceea ce privește adopția monoparentală, din moment ce, la data la care reclamanta a depus cererea, nu exista un cadru de reglementare pentru recunoașterea prenumelui părintelui adoptiv necăsătorit în locul părintelui natural. Din această cauză, reclamanta s-a aflat într-o situație de incertitudine stresantă privind viața ei privată și de familie cu fiul ei.

A.H. și alții împotriva Rusiei (nr. 6033/13 și 22 alte cereri)

17 ianuarie 2017

Cererile au fost depuse de 45 cetățeni ai Statelor Unite, atât în nume propriu, cât și în numele a 27 de copii ruși. La sfârșitul anului 2012, reclamanții din Statele Unite erau în ultimele stadii ale procedurii de adopție a copiilor, dintre care mulți aveau nevoie de îngrijiri medicale de specialitate. Toate aceste proceduri au fost însă brusc oprite după adoptarea unei legi rusești care prevedea interdicția pentru cetățenii americani³ de a adopta copii ruși. Reclamanții au susținut că, deoarece procedurile erau într-un stadiu avansat, se formase deja o legătură între viitorii părinți și copii. Aceștia s-au plâns că interdicția le-a încălcat dreptul la viața de familie, că a fost discriminatorie și că a echivalat cu supunerea copiilor la rele tratamente (întrucât i-a împiedicat să primească îngrijiri medicale de specialitate în Statele Unite).

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că interzicerea adopțiilor a constituit o discriminare ilegală împotriva potențialilor părinți⁴. Acest lucru s-a datorat în special faptului că interdicția împiedicase adopția copiilor ruși de către reclamanții americani exclusiv pe baza cetățeniei părinților potențiali. Interdicția respectivă era disproporționată cu scopurile declarate ale guvernului rus, fiind retroactivă, nediferențiată și aplicată indiferent de stadiul procedurilor sau de circumstanțele individuale. Totuși, Curtea a considerat **inadmisibil** capătul de cerere al reclamanților conform căruia interdicția a cauzat rele tratamente ale copiilor, întrucât a constatat că aceștia au primit tratament medical adecvat în Rusia.

O.L.G. împotriva Franței

5 iunie 2018 (decizie privind admisibilitatea)

În speță, reclamantul s-a plâns de respingerea cererii de obținere a vizei pentru intrarea în Franța a unui copil pe care îl adoptase în Coasta de Fildeș, fapt ce îl împiedica să trăiască împreună cu acesta pe teritoriul francez.

Curtea a hotărât că reclamantul nu a epuizat toate căile de atac interne și, prin urmare, cererea era **inadmisibilă**. A observat, în special, că acțiunea reclamantului pentru anularea deciziei de respingere era pendinte în fața unei instanțe administrative. A mai reținut că reclamantul ar fi trebuit să facă recurs în fața *Conseil d'Etat* împotriva deciziei din decembrie 2016 de respingere a cererii sale pentru pronunțarea unei ordonanțe președințiale pentru protecția unei libertăți fundamentale (*référé-liberté*) în vederea obținerii unui document provizoriu de călătorie pentru copil. În cele din urmă, Curtea a observat că toate celelalte cereri de ordonanțe președințiale depuse de reclamant nu urmăreau eliberarea unui document provizoriu de călătorie, ci suspendarea executării deciziei prin care fusese refuzată viza și reexaminarea cererii sale. Aceste acțiuni nu erau suficiente pentru a remedia pretinsa încălcare a art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție.

³. Legea federală nr.272-FZ, cunoscută și ca „Legea Anti-Magnitsky” sau „Legea Dima Yakovlev”.

⁴. O cerere a fost totuși scoasă de pe rol de către Curte, reclamanții retrăgându-și plângerile. De asemenea, Curtea a declarat inadmisibilă o parte a uneia dintre cereri, în măsura în care a fost depusă în numele fiicei adoptate anterior a doi dintre reclamanții americani. Fiica nu fusese parte în procedurile de adopție și, deci, nu putea susține că era o victimă a unor pretinse încălcări ale Convenției.

Confidențialitatea informațiilor privind nașterea

Odièvre împotriva Franței

13 februarie 2003 (Marea Cameră)

Reclamanta a fost abandonată de mama sa naturală la naștere și lăsată în grija serviciilor de asistență socială. Mama acesteia a cerut ca identitatea sa să rămână secretă față de reclamantă, care a fost plasată în grija statului și ulterior a fost adoptată cu efecte depline. Ulterior, reclamanta a încercat să afle identitatea părinților și a fraților săi naturali. Cererea sa a fost respinsă pe motivul nașterii sale în cadrul unei proceduri speciale ce permitea mamei să rămână anonimă. Reclamanta s-a plâns de imposibilitatea de a obține detalii pentru identificarea familiei sale naturale și a declarat că această imposibilitate a afectat-o foarte mult deoarece a lipsit-o de șansa reconstituirii poveștii vieții sale. Aceasta a mai susținut că normele franceze privind confidențialitatea nașterii constituiau discriminare bazată pe naștere.

Curtea a reținut că nașterea și, în special, circumstanțele în care s-a născut un copil fac parte din viața privată, garantată prin art. 8 din Convenție, a unui copil și ulterior a adultului. În prezenta cauză, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private), observând în special că reclamanta a avut acces la informații fără date de identificare despre mama și familia sa naturală care au ajutat-o să afle anumite date despre originea sa, asigurându-se totodată protecția intereselor terților. În plus, prin legislația recentă promulgată în 2002 s-a permis ridicarea confidențialității și s-a înființat un organism special pentru facilitarea căutărilor de informații despre originea biologică. Reclamanta putea utiliza acum legislația respectivă pentru a solicita dezvăluirea identității mamei sale, sub rezerva obținerii consimțământului acesteia din urmă pentru a se asigura un echilibru just între nevoia de protecție a mamei și cererea legitimă a reclamantei. Prin urmare, legislația franceză a încercat să realizeze un echilibru și să asigure o proporționalitate suficientă între interesele concurente. Curtea a mai hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** din Convenție, constatând că reclamanta nu a suferit nicio discriminare bazată pe filiația sa întrucât aceasta avea legături de filiație cu părinții adoptivi și un interes potențial în proprietatea și averea acestora; în plus, reclamanta nu putea susține că situația sa față de mama naturală era comparabilă cu cea a copiilor care aveau legături de filiație stabilite cu mama naturală.

Godelli împotriva Italiei

25 septembrie 2012

Această cauză viza confidențialitatea informațiilor în ceea ce privește nașterea unui copil, precum și imposibilitatea unei persoane abandonate de mama sa de a obține informații fără date de identificare despre familia sa naturală. Reclamanta susținea că suferise daune importante din cauza faptului că nu-și cunoștea trecutul personal, aflându-se în imposibilitatea de a-și descoperi originea, cu respectarea protecției intereselor terților.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, considerând, în special, că nu se asigurase un just echilibru între interesele concurente deoarece legislația italiană, în cazurile în care mama opta pentru nedivulgarea identității sale, nu permitea unui copil nerecunoscut oficial la naștere și adoptat ulterior să solicite informații fără date de identificare despre originea sa sau dezvăluirea identității mamei sale cu consimțământul acesteia din urmă.

Dispariția unui copil nou-născut din spital

Zorica Jovanović împotriva Serbiei

26 martie 2013

Această cauză privea pretinsul deces al fiului nou-născut sănătos al reclamantei, în 1983, într-un spital de stat. Reclamantei nu i s-a permis să vadă trupul copilului și aceasta suspecta că ar putea fi încă în viață și dat spre adopție în mod ilegal.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat că, deși procedura din spitale, în cazul decesului unui nou-născut, s-a îmbunătățit și s-au elaborat rapoarte de către Parlament pentru a investiga cazurile de copii dispăruți, în cele din urmă nu se făcuse nimic pentru a remedia marea suferință prin care trecuseră părinții, inclusiv reclamanta, în trecut. Prin urmare, Curtea a concluzionat că reclamanta a suferit o încălcare continuă a dreptului ei la respectarea vieții de familie din cauza lipsei continue a unor informații credibile din partea Serbiei despre ce s-a întâmplat cu fiul ei. Dat fiind numărul semnificativ al altor potențiali reclamânți, Curtea a mai hotărât, în temeiul **art. 46** (forța obligatorie și executarea hotărârilor) din Convenție, că Serbia trebuie să ia măsuri pentru a da răspunsuri credibile despre ce s-a întâmplat cu fiecare copil dispărut și să le ofere părinților compensații adecvate.

A se vedea, de asemenea: **Zoran Stojanović și alții împotriva Serbiei**, decizia (Comitet – scoatere de pe rol) din 3 decembrie 2020; **M.J. împotriva Serbiei (nr. 3567/09)**, decizia (Comitet – scoatere de pe rol) din 3 decembrie 2020; **S.R. împotriva Serbiei (nr. 8184/07)**, decizia (Comitet – scoatere de pe rol) din 3 decembrie 2020.

Filiație

Marckx împotriva Belgiei

13 iunie 1979

O mama belgiană necăsătorită se plânga că ei și fiicei sale le erau refuzate drepturile acordate mamelor căsătorite și copiilor lor: printre altele, trebuia să-și recunoască copilul (ori să inițieze acțiune în justiție) în vederea stabilirii filiației (mamele căsătorite puteau folosi certificatul de naștere); recunoașterea îi restrângea posibilitatea de a dispune de patrimoniul său în favoarea copilului și nu crea o legătură juridică între copil și familia mamei, bunica și mătușa sa. Doar prin căsătorie și ulterior prin adopția propriei fiice (ori printr-un proces de legitimizare) s-ar fi asigurat că aceasta are aceleași drepturi ca un copil legitim.

Curtea a hotărât, în special, că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție luat separat și că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție **coroborat cu art. 8**, în privința ambelor reclamante, în ceea ce privește stabilirea filiației față de mamă a celei de-a doua reclamante, lipsa unei legături juridice cu familia mamei sale și drepturile sale succesoriale, precum și libertatea mamei de a alege cum să dispună de bunurile sale. La data pronunțării hotărârii, în Parlamentul Belgiei se afla în circuitul legislativ o lege pentru eliminarea diferențelor de tratament între copiii părinților căsătoriți și cei ai părinților necăsătoriți.

Rasmussen împotriva Danemarcei

28 noiembrie 1984

Această cauză privea o acțiune în tăgada paternității unui copil pe care reclamantul fusese împiedicat să o introducă, în urma separării de soția lui, din cauza unei legi din 1960, care stabilea un termen pentru dreptul unui tată de a contesta paternitatea unui copil născut în cadrul căsătoriei, dar îi permitea mamei să inițieze această acțiune oricând.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării), **coroborat cu art. 6** (dreptul la un proces echitabil) și **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că diferența de tratament stabilită în această privință între soți și soții se baza pe ideea potrivit căreia termenele pentru inițierea unei acțiuni în tăgada paternității se impunea mai puțin în cazul soțiilor decât în cel al soților, deoarece interesele mamei de obicei coincid cu cele ale copilului, acesteia încredințându-i-se copilul în cele mai multe cazuri de divorț sau separare. Normele în vigoare fuseseră modificate de Parlamentul danez în 1982, deoarece acesta a considerat că raționamentul care a stat la baza legii din 1960 nu mai era în concordanță cu evoluția societății; nu se putea deduce din aceasta că modul în care situația fusese evaluată în urmă cu 22 de ani nu era justificat.

Kroon si altii împotriva Țărilor de Jos

27 octombrie 1994

Această cauză privea refuzul autorităților de a-l recunoaște pe partenerul reclamantei ca tată al copilului ei. Reclamanta nu mai avusese niciun contact cu soțul ei timp de mai mulți ani, dar divorțul nu fusese pronunțat decât la un an după nașterea fiului ei, astfel încât copilul fusese înregistrat ca fiu al soțului ei.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, menționând că noțiunea de „viață de familie” nu se referea exclusiv la relații bazate pe căsătorie și ar putea include și alte „legături de familie”. În cazul în care a fost stabilită existența unei legături de familie cu un copil, statul trebuie să acționeze într-un mod care să permită acelei legături să se dezvolte și trebuie să stabilească garanții juridice care să facă posibilă, încă de la naștere sau cât mai curând posibil după aceea, integrarea copilului în familia sa.

X, Y și Z împotriva Regatului Unit (nr. 21830/93)

22 aprilie 1997

Primul reclamant, X, persoană transgen trecută de la sexul feminin la cel masculin, trăia într-o uniune permanentă și stabilă cu Y, cea de-a doua reclamantă. Cea de-a treia reclamantă, Z, a fost născută de cea de-a doua reclamantă în urma inseminării artificiale de la un donator. Reclamantii se plâneau că rolul lui X ca tată al lui Z nu era recunoscut și că situația lor constituia o discriminare.

Curtea, considerând că între cei trei reclamanti existau legături familiale *de facto*, a hotărât că art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție era aplicabil în acest caz. A mai hotărât că, în speță, **nu a fost încălcat art. 8** din Convenție: dat fiind că transsexualitatea ridică probleme complexe științifice, legale, morale și sociale, în privința cărora nu exista o abordare generală comună în rândul statelor contractante, opinia Curții a fost că art. 8 nu putea, în acest context, să fie înțeles ca implicând o obligație pentru statul pârât de a recunoaște formal ca tată al unui copil o persoană care nu este tatăl biologic. Prin urmare, faptul că legislația Regatului Unit nu permitea recunoaștere juridică specială a relației dintre X și Z nu a constituit o nerespectare a vieții de familie în sensul acelei dispoziții.

Mikulić împotriva Croației

7 Februarie 2002

Cauza privea un copil născut în afara căsătoriei care, împreună cu mama sa, a formulat o acțiune în stabilirea paternității. Reclamanta s-a plâns că legislația croată nu obliga bărbaii împotriva cărora se declanșa o acțiune în stabilirea paternității să se conformeze dispozițiilor instanțelor de a se supune testelor ADN, precum și că incapacitatea instanțelor interne de a soluționa acțiunea în stabilirea paternității îi cauzase incertitudine cu privire la identitatea sa personală. De asemenea, s-a plâns de durata acțiunii și de lipsa unei căi de atac efective pentru accelerarea procedurii.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A observat, în special, că, la soluționarea unei cereri pentru stabilirea paternității, instanțele trebuie să țină seama de principiul fundamental al interesului copilului. În speță, Curtea a constatat că procedura disponibilă nu asigurase un just echilibru între dreptul reclamantei la eliminarea, fără întârzieri nejustificate, a incertitudinii referitoare la identitatea sa personală și dreptul prezumtivului tată de a nu se supune testelor ADN. În consecință, ineficiența instanțelor a lăsat-o pe reclamantă într-o stare de incertitudine îndelungată cu privire la identitatea sa personală. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil într-un termen rezonabil) și că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție.

Mizzi împotriva Maltei

12 ianuarie 2006

În 1966, soția reclamantului a rămas însărcinată. În anul următor, cei doi s-au despărțit. Reclamantul, potrivit legislației malteze, era considerat automat tatăl copilului născut între timp și înregistrat ca fiind tatăl său biologic. În urma unui test ADN care, conform

reclamantului, a stabilit că nu era el tatăl copilului, acesta a încercat să introducă o acțiune civilă în tăgada paternității copilului, însă fără succes. Reclamantul s-a plâns că i s-a refuzat accesul la o instanță și că prezumția incontestabilă de paternitate aplicată în cazul lui a constituit o ingerință disproporționată în dreptul lui la respectarea vieții private și de familie. Acesta s-a plâns, de asemenea, că suferise o discriminare, deoarece alte părți care aveau un interes în stabilirea paternității în cauză nu fuseseră supuse aceluiași condiții și termene stricte.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, constatând că imposibilitatea practică a reclamantului de a nega paternitatea din ziua în care s-a născut copilul până în prezent i-a subminat, în esență, dreptul de acces la o instanță. A mai hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, având în vedere că nu se asigurase un just echilibru între interesul general al apărării securității juridice a relațiilor de familie și dreptul reclamantului la revizuirea prezumției juridice a paternității sale în contextul probelor biologice. În cele din urmă, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 6 și art. 8** din Convenție: observând că, la introducerea unei acțiuni pentru tăgada paternității, reclamantului i se impuseră termene care nu se aplicau altor „părți interesate”, Curtea a constatat că aplicarea rigidă a termenelor și refuzul Curții Constituționale malteze de a permite o excepție îl privaseră pe reclamant de exercitarea drepturilor lui garantate de art. 6 și art. 8, de care, dimpotrivă, se bucuraseră și se bucurau încă celelalte părți interesate.

Chavdarov împotriva Bulgariei

21 noiembrie 2010

Această cauză a avut ca obiect imposibilitatea pentru un bărbat de a obține recunoașterea paternității a trei copii născuți din relația lui cu o femeie căsătorită, în timpul în care aceștia locuiau împreună.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că echilibrul just dintre interesul societății și cel al indivizilor implicați nu a fost încălcat în speță. Curtea a observat că autoritățile nu erau răspunzătoare pentru lipsa de acțiune a reclamantului care nu se prevalase de posibilitățile disponibile în legislația internă pentru a-și stabili legătura paternă cu copiii săi sau pentru a depăși dezavantajele de ordin practic ridicate de absența acestei legături. Respectarea intereselor legitime ale copiilor fusese, de asemenea, asigurată de legislația internă.

Krušković împotriva Croatiei

21 iunie 2011

Reclamantul s-a plâns că i se refuzase dreptul de a fi înregistrat ca tată al copilului său biologic născut în afara căsătoriei. Pentru că suferea de tulburări de personalitate din cauza consumului de droguri pe termen lung, acesta își pierduse capacitatea juridică în urma recomandării unui psihiatru.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că statul croat, ignorând faptul că reclamantul susținea că el era tatăl biologic al copilului, nu și-a îndeplinit obligația pozitivă de a garanta dreptul acestuia la respectarea vieții private și de familie. Curtea a observat, în special, că în cei doi ani și jumătate care au trecut din momentul când reclamantul depusese cererea la registratură și inițierea procedurii în fața instanțelor naționale pentru stabilirea paternității, acesta s-a aflat într-un vid juridic; cererea sa fusese ignorată fără vreun motiv aparent. Curtea nu putea accepta că acest lucru era în interesul superior al tatălui, care avea un interes vital să stabilească adevărul biologic despre un aspect important al vieții lui private, și nici al copilului care avea un interes la fel de mare să fie informat cu privire la identitatea sa personală.

Ahrens împotriva Germaniei și Kautzor împotriva Germaniei

22 martie 2012

Aceste cauze priveau refuzul instanțelor germane de a permite ca doi bărbați să conteste paternitatea unui alt bărbat cu privire la fiica biologică a primului reclamant, în prima

cauză, și cu privire la presupusa fiică biologică a celui de-al doilea reclamant, în cea de-a doua cauză.

În ambele cazuri, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A considerat că deciziile instanțelor germane de a respinge cererile reclamanților de stabilire legală a paternității lor constituiseră o ingerință în dreptul lor la respectarea vieții private. În același timp, Curtea a constatat că deciziile respective nu au constituit o ingerință în viața lor de familie în sensul art. 8 din Convenție, întrucât nu existase niciodată o relație personală apropiată între reclamanți și respectivii copii. Curtea a mai hotărât că **nu a fost încălcat art. 8 coroborat cu art. 14** (interdicția discriminării) din Convenție, constatând că decizia de a da prioritate relației de familie existente între copil și părinții săi legali față de relația cu tatăl biologic nu depășea, în ceea ce privește statutul juridic, marja de apreciere a statului.

Ostace împotriva României

25 februarie 2014

Cauza privea incapacitatea reclamantului de a obține revizuirea unei hotărâri de stabilire a paternității, în pofida unei expertize medico-legale extrajudiciare care dovedea contrariul. Cererea a fost respinsă pe motiv că documentul în cauză nu exista la momentul procedurii inițiale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A observat, în special, că reclamantul nu a avut nicio posibilitate să conteste declarația judiciară a paternității sale în temeiul legislației naționale aplicabile. Deși Curtea era pregătită să admită că această imposibilitate de a contesta putea fi explicată prin interesul legitim de a garanta siguranța publică și stabilitatea relațiilor de familie și de a proteja interesele copilului, a considerat totuși că, declarând cererea de redeschidere a procesului de paternitate inadmisibilă, deși toate părțile păreau să dorească stabilirea adevărului cu privire la descendența copilului, autoritățile nu asiguraseră un just echilibru între interesele în joc.

Menesson și alții împotriva Franței și Labassee împotriva Franței

26 iunie 2014

Cauzele priveau refuzul recunoașterii legale în Franța a unor legături de filiație stabilite legal în Statele Unite ale Americii între copii născuți în urma unui tratament în vederea maternității de substituție și cuplurile care urmaseră acel tratament. Reclamanții s-au plâns, în special, de faptul că, în detrimentul interesului superior al copilului, nu au putut obține în Franța recunoașterea legăturii de filiație care fusese stabilită legal în străinătate. Curtea a hotărât, în ambele cauze, că **nu a fost încălcat art. 8**. (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în ceea ce privește dreptul reclamanților la respectarea vieții de familie. De asemenea, Curtea a hotărât, în ambele cauze, că **a fost încălcat art. 8** în ceea ce privește dreptul copiilor la respectarea vieții lor private. Curtea a observat că autoritățile franceze, deși erau la curent cu faptul că respectivii copii fuseseră identificați în Statele Unite ale Americii ca fiind copiii domnului și doamnei Menesson și, respectiv, ai domnului și doamnei Labassee, le refuzaseră totuși acest statut în temeiul legislației franceze. Curtea a considerat că această contradicție aducea atingere identității copiilor în societatea franceză. Curtea a mai observat că jurisprudența excludea complet stabilirea unei legături juridice între copiii născuți în urma unui tratament în vederea maternității de substituție – legal – efectuat în străinătate și tatăl lor biologic. Acest fapt depășea larga marjă de apreciere lăsată statelor în sfera deciziilor privind maternitatea de substituție.

A se vedea, de asemenea: **Foulon si Bouvet împotriva Franței**, hotărâre din 21 iulie 2016; **Laborie împotriva Franței**, hotărâre din 19 ianuarie 2017.

D. și alții împotriva Belgiei (nr. 29176/13)

8 iulie 2014 (decizie – parțial scoasă de pe rol; parțial inadmisibilă)

Cauza privea refuzul inițial al autorităților belgiene de a autoriza intrarea pe teritoriul Belgiei a unui copil născut în Ucraina în urma unei sarcini de substituție, la care au recurs reclamanții, doi resortisanți belgieni. Reclamanții au invocat, în special, art. 3 (interzicerea

tratamentelor inumane ori degradante) și art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție.

Având în vedere evoluția cauzei de la data introducerii cererii, respectiv acordarea unui permis de liberă trecere (*laissez-passer*) pentru copil și sosirea acestuia în Belgia, unde a locuit de la acea dată împreună cu reclamantul, Curtea a considerat soluționat acest aspect al litigiului și a scos de pe rol capătul de cerere referitor la refuzul autorităților belgiene de a elibera documente de călătorie pentru copil. Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** pentru celelalte capete de cerere. Deși refuzul autorităților, menținut până în momentul în care reclamantul au depus probe suficiente pentru a permite confirmarea legăturii de familie cu copilul, avusese ca efect separarea efectivă a copilului de reclamant și constituise o ingerință în dreptul lor la respectarea vieții de familie, Belgia acționase în limitele largii sale puteri discreționare („marjă extinsă de apreciere”) în privința soluționării unor astfel de chestiuni. De asemenea, Curtea a considerat că nu exista niciun motiv pentru a concluziona că respectivul copil fusese supus unui tratament contrar art. 3 din Convenție în perioada separării sale de reclamant.

Mandet împotriva Franței

14 ianuarie 2016

Această cauză a avut ca obiect anularea recunoașterii formale a paternității făcute de soțul mamei, la cererea tatălui biologic al copilului. Reclamantul – mama, soțul acesteia și copilul – s-au plâns de anularea recunoașterii paternității și de anularea legitimării copilului. În special, au considerat că aceste măsuri au fost disproporționate, având în vedere interesul superior al copilului care, după cum susțineau aceștia, impunea ca relația legală de filiație, stabilită de mai mulți ani, să fie menținută și ca stabilitatea sa emoțională să fie păstrată. Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A observat, în special, că motivarea din deciziile instanțelor franceze arăta că interesul superior al copilului fusese plasat în mod corespunzător în centrul considerațiilor lor. Abordând astfel cauza, instanțele au constatat că, deși copilul considera că soțul mamei era tatăl lui, interesul său era, în primul rând, acela de a afla adevărul despre originile sale. Aceste decizii nu echivalau cu favorizarea necorespunzătoare a intereselor tatălui biologic față de cele ale copilului, ci cu susținerea faptului că interesele copilului și cele ale tatălui biologic se suprapuneau în parte. De asemenea, era de reținut faptul că, oferind responsabilitatea parentală mamei, deciziile instanțelor franceze nu împiedicaseră copilul să continue să trăiască în cadrul familiei Mandet, conform dorinței acestuia.

L.D. și P.K. împotriva Bulgariei (nr. 7949/11)

8 decembrie 2016

Această cauză privea imposibilitatea pentru reclamant, care susțineau că sunt tații biologici ai unor copii născuți în afara căsătoriei, de a contesta declarațiile de paternitate făcute de alți doi bărbați și de a obține stabilirea propriei paternități.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat, în special, că dreptul la respectarea vieții private a reclamantilor fusese încălcat din cauza imposibilității în care se aflaseră aceștia, în temeiul dreptului intern, de a stabili paternitatea lor biologică doar pentru că alți bărbați recunoscuseră deja copiii, fără a fi luate în considerare circumstanțele specifice ale fiecărui caz și situațiile diferiților protagoniști (copilul, mama, tatăl legal și tatăl biologic prezumat).

Mifsud împotriva Maltei

29 ianuarie 2019

Reclamantul – care a decedat la sfârșitul anului 2017, iar văduva sa a continuat procedura în fața Curții – se plânga cu privire la faptul că o instanță a dispus efectuarea unui test ADN în cadrul unei acțiuni de contestare a paternității.

Curtea considerat că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că instanțele naționale asiguraseră un just echilibru între drepturile reclamantului și cele ale femeii care susținea că acesta era tatăl ei. În special, instanțele examinaseră obiecțiile reclamantului cu privire la efectuarea testului în

primă instanță în procedura civilă și în două grade de jurisdicție constituțională, pronunțându-se în cele din urmă împotriva acestuia și dispunând ca procedura să aibă loc.

Aviz consultativ privind recunoașterea în dreptul intern a unei legături juridice de filiație între un copil născut în străinătate prin intermediul unei maternități de substituție și mama beneficiară, solicitat de Curtea de Casatie din Franta (Cererea nr. P16-2018-001)

10 aprilie 2019 (Marea Cameră)

Cauza privea posibilitatea recunoașterii în dreptul intern a unei legături juridice de filiație între un copil născut în străinătate prin intermediul unui contract de maternitate de substituție gestațională și mama beneficiară, desemnată în certificatul de naștere legal întocmit în străinătate ca „mamă legală”, în situația în care copilul a fost conceput cu ovule de la o terță donatoare și relația de filiație cu tatăl beneficiar a fost recunoscută în dreptul intern.

Curtea a hotărât că statele nu au obligația de a transcrie mențiunile din certificatul de naștere al unui copil născut în străinătate în urma unei maternități de substituție cu scopul de a stabili legătura juridică de filiație cu mama beneficiară, întrucât adopția ar putea servi, de asemenea, ca mijloc de a recunoaște acea legătură.

A hotărât în special că, în situația în care un copil a fost născut în străinătate în urma unui contract de maternitate de substituție gestațională și a fost conceput utilizându-se gameții de la tatăl beneficiar și o terță donatoare, iar legătura de filiație cu tatăl beneficiar a fost recunoscută în dreptul intern,

1. dreptul la respectarea vieții private a copilului, în sensul art. 8 din Convenție, impune ca dreptul intern să prevadă posibilitatea recunoașterii unei legături juridice de filiație cu mama beneficiară, desemnată în certificatul de naștere legal întocmit în străinătate ca fiind „mamă legală”;

2. dreptul la respectarea vieții private a copilului nu impune ca recunoașterea să fie făcută prin transcrierea în registrul de stare civilă a mențiunilor din certificatul de naștere legal întocmit în străinătate; aceasta poate fi realizată pe o altă cale, cum ar fi adopția copilului de către mama beneficiară.

C și E împotriva Franței (nr. 1462/18 și 17348/18)

19 noiembrie 2019 (decizia Comisiei privind admisibilitatea)

Această cauză a avut ca obiect refuzul autorităților franceze de a transcrie în registrul francez de stare civilă mențiunile complete din certificatele de naștere ale unor copii născuți în străinătate prin intermediul unui contract de maternitate de substituție gestațională și concepuți utilizând gameții de la tatăl beneficiar și o terță donatoare, certificatele de naștere indicând-o pe mama beneficiară drept mamă legală.

Curtea a declarat cele două cereri **inadmisibile** ca fiind vădit nefondate. A considerat, în special, că refuzul autorităților franceze nu era disproporționat, întrucât legislația națională permitea posibilitatea recunoașterii legăturii de filiație dintre copiii reclamânți și mama beneficiară pe calea adopției copilului celuilalt soț. De asemenea, Curtea a reținut că timpul mediu de așteptare pentru o decizie era de doar 4,1 luni în cazul unei adopții cu efecte depline și 4,7 luni în cazul unei adopții cu efecte restrânse.

D împotriva Franței (nr. 11288/18)

16 iulie 2020

Cauza privea refuzul de a transcrie în registrul francez de stare civilă mențiunile din certificatul de naștere al unui copil născut în străinătate prin intermediul unui contract de maternitate de substituție gestațională în măsura în care certificatul o desemna ca mamă pe mama beneficiară, care era și mama genetică a copilului. Copilul, cel de-al treilea reclamant în cauză, fusese născut în Ucraina, în 2012. Certificatul de naștere, emis în Kiev, o menționa pe prima reclamantă ca mamă și pe cel de-al doilea reclamant ca tată, fără a o menționa pe femeia care născuse copilul. Primii doi reclamânți, soț și soție, și copilul s-au plâns de încălcarea dreptului copilului la respectarea vieții private și de discriminare pe motivul „nașterii” în exercitarea acestui drept.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții de familie) din Convenție, constatând că, prin refuzul de a transcrie mențiunile din certificatul de naștere ucrainean al celui de-al treilea reclamant în registrul francez de nașteri, în măsura în care certificatul o desemna pe prima reclamantă ca mama copilului, Franța nu își depășise marja de apreciere în circumstanțele speței. De asemenea, aceasta a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție **coroborat cu art. 8**, acceptând faptul că diferența de tratament de care s-au plâns reclamantii cu privire la mijloacele de recunoaștere a relației juridice dintre acești copii și mama lor genetică aveau o justificare obiectivă și rezonabilă. În hotărârea sa, Curtea a observat, în special, că se pronunțase anterior asupra problemei relației de filiație juridice dintre un copil și tatăl beneficiar, în cazul în care cel din urmă era tatăl biologic, în hotărârile *Menesson* și *Labassee* (a se vedea supra). Potrivit jurisprudenței sale, existența unei legături genetice nu însemna că dreptul copilului la respectarea vieții sale private impunea ca relația juridică cu tatăl beneficiar să fie stabilită în mod expres prin transcrierea mențiunilor din certificatul de naștere emis în străinătate. Curtea nu a găsit niciun motiv în circumstanțele prezentei cauze pentru a lua o decizie diferită privind recunoașterea relației juridice cu mama beneficiară, care era mama genetică a copilului. De asemenea, Curtea a făcut trimitere la constatarea sa din avizul consultativ nr. P16-2018-001 (a se vedea supra) potrivit căreia adopția produce efecte similare înregistrării detaliilor nașterii în străinătate în ceea ce privește recunoașterea relației legale dintre copil și mama beneficiară.

Koychev împotriva Bulgariei

13 octombrie 2020

În speță, reclamantul pretindea că este tatăl biologic al unui copil născut în afara căsătoriei și se plângea de faptul că acțiunea sa de recunoaștere a paternității fusese respinsă pe motiv că copilul fusese recunoscut de un alt bărbat, noul soț al mamei.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, în ceea ce-l privește pe reclamant. A observat în special faptul că reclamantul încercase fără succes să fie recunoscut ca tată biologic al copilului, în special prin depunerea unei declarații notariale de recunoaștere a paternității, prin inițierea mai multor proceduri judiciare și prin contactarea parchetului și a serviciilor de asistență socială. Curtea a constatat că, deși instanțele și autoritățile interne prezentaseră, în deciziile lor, anumite motive care, în opinia lor, justificau refuzul de a-i permite să își stabilească paternitatea, procesul decizional prin care se ajunsese la aceste decizii nu garantase protecția necesară a intereselor reclamantului și nu permisesese o evaluare detaliată a faptelor sau o punere în balanță a diferitelor interese aflate în joc. În pofida marjei largi de apreciere de care se bucură statul în astfel de chestiuni, dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private nu fusese, așadar, respectat.

A se vedea, de asemenea, hotărârile recente:

Doktorov împotriva Bulgariei, hotărârea din 5 aprilie 2018, cu privire la plângerea reclamantului despre faptul că îi fusese imposibil să conteste paternitatea unui copil născut în timpul căsătoriei sale cu mama acestuia, în care Curtea a hotărât că a fost încălcat art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție.

Fröhlich împotriva Germaniei, hotărârea din 26 iulie 2018, cu privire la convingerea reclamantului că era tatăl biologic al unei fete născute în 2006 și la procedurile judiciare interne aferente, în care Curtea a hotărât că nu a fost încălcat art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție.

Valdís Fjölnisdóttir și alții împotriva Islandei

18 mai 2021

Cauza privea nerecunoașterea unei legături de filiație între primele două reclamante și cel de-al treilea reclamant, care a fost născut prin intermediul unei mame surrogat în Statele Unite. Prima și cea de-a doua reclamantă erau părinții adoptivi ai celui de-al treilea reclamant, dar niciuna dintre ele nu avea o legătură biologică cu copilul. Acestea nu fuseseră recunoscute ca părinți ai copilului în Islanda, unde maternitatea de substituție este ilegală. Reclamantele s-au plâns în special de faptul că refuzul autorităților de a o

Înregistra pe prima și pe cea de-a doua reclamantă drept părinți ai celui de al treilea reclamant a constituit o ingerință în drepturile lor.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții de familie) din Convenție. A considerat în special că, în pofida lipsei unei legături biologice între reclamanți, exista o „viață de familie” între reclamanți. Cu toate acestea, Curtea a constatat că decizia de a nu le recunoaște pe primele două reclamante ca părinți ai copilului a avut un temei suficient în dreptul intern și, luând act de eforturile depuse de autorități pentru a menține această „viață de familie”, a decis, în cele din urmă, că Islanda a acționat în limitele puterii sale discreționare în speță.

C.E. și alții împotriva Franței (nr. 29775/15 și 29693/15)

24 martie 2022

Hotărârea privea două cauze. Cea dintâi se referea la respingerea de către instanțele interne a unei cereri pentru adopția cu efecte depline a unui copil, cerere formulată de fostul partener al mamei copilului. Cea de-a doua se referea la refuzul instanțelor naționale de a elibera un act notarial care să recunoască o legătură juridică de filiație, pe baza posesiei de stat *de facto* (*possession d'état*), între un copil și fostul partener al mamei biologice.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A subliniat în special, că existau în Franța instrumente juridice care permiteau recunoașterea relației dintre un copil și un adult. De exemplu, mama biologică a copilului putea obține o hotărâre judecătorească de exercitare a răspunderii părintești în comun cu partenerul ei sau cu fostul partener. Cu toate că o astfel de hotărâre nu implica stabilirea unei relații juridice părinte-copil, aceasta permitea totuși partenerului sau fostului partener să exercite anumite drepturi și obligații asociate cu calitatea de părinte și, prin urmare, reprezenta un anumit grad de recunoaștere juridică a relației. În primul rând, după ce a constatat că, de la separarea cuplurilor și în pofida lipsei de recunoaștere juridică a unei relații între copiii și adulții respectivi, persoanele în cauză avuseseră o viață de familie comparabilă cu cea a majorității familiilor după separarea părinților, Curtea a considerat că nu a existat nicio încălcare a dreptului la respectarea vieții de familie. Aceasta a concluzionat, de asemenea, că, având în vedere marja de apreciere lăsată statului pârât – care, într-adevăr, era mai restrânsă în ceea ce privește interesul superior al copiilor – Franța nu își încălcăse obligația de a garanta respectarea efectivă a vieții private a persoanelor în cauză.

Paparrigopoulos împotriva Greciei

30 iunie 2022

Cauza a avut ca obiect o acțiune în stabilirea paternității fiicei reclamantului. Reclamantul a susținut, în special, că dreptul intern nu i-a acordat posibilitatea de a recunoaște de bunăvoie paternitatea și că acest lucru a avut drept consecință limitarea autorității părintești față de fiica sa. A susținut că responsabilitatea părintească este „deplină” doar atunci când paternitatea este recunoscută de bunăvoie și că o decizie judecătorească, pe care a contestat-o, nu îi permitea să își exercite nicio autoritate părintească decât dacă ambii părinți erau de acord. Reclamantul s-a plâns nu i s-a acordat posibilitatea de a recunoaște de bunăvoie paternitatea fiicei sale și că a fost discriminat *față de* mama copilului.

În ceea ce privește pretinsa discriminare, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că nu exista o relație rezonabilă de proporționalitate între excluderea exercitării autorității părintești de către reclamant și scopul urmărit, care era acela de a proteja interesul superior al copiilor născuți în afara căsătoriei. Curtea a observat, în special, că, la momentul respectiv, dreptul intern nu i-ar fi permis reclamantului să exercite autoritatea părintească, chiar dacă acest lucru ar fi fost în interesul superior al copilului. De asemenea, acesta nu a avut posibilitatea de a obține o hotărâre judecătorească pentru a învinge refuzul mamei de a-și da consimțământul la partajarea autorității părintești, chiar dacă aceasta nu i-a negat calitatea de părinte al copilului. În opinia Curții, guvernul elen nu a explicat în mod adecvat de ce a fost necesar,

la momentul respectiv, ca dreptul intern să prevadă o astfel de diferență de tratament între părinții copiilor născuți în afara căsătoriei și cei ai copiilor născuți în cadrul căsătoriei. De asemenea, Curtea a hotărât că, în speță, **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. În această privință, Comisia a observat în special că procedura durase nouă ani și patru luni și că argumentele invocate de guvern nu au putut justifica o astfel de amânare. Având în vedere obligația pozitivă de a exercita o diligență excepțională în asemenea cazuri, Curtea a constatat că acest interval de timp nu poate fi considerat rezonabil.

I.V. împotriva Estoniei (nr. 37031/21)

10 octombrie 2023⁵

Cauza a avut ca obiect încercarea unui tată de a contesta adoptarea fiului său biologic de către un alt bărbat din Estonia, în contextul procedurilor de paternitate din Letonia. Reclamantul se plângea că drepturile sale fuseseră ignorate în cadrul procedurilor care au permis adopția fiului său, precum și în cele privind cererea de anulare a adopției. A susținut în special că adopția fiului său nu ar fi trebuit să continue fără consimțământul său în calitate de tată biologic.

Curtea a hotărât că în speță **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că, în ansamblu, autoritățile estone nu identificaseră și nu examinaseră circumstanțele specifice ale cauzei, și nici nu evaluaseră diferitele drepturi și interese ale persoanelor implicate, inclusiv ale reclamantului, în ambele proceduri. Astfel, autoritățile nu au reușit să asigure un just echilibru între interesele reclamantului și cele ale fiului său, nici în procedurile care au permis adopția, și nici în procedurile ulterioare inițiate de tată, care solicita anularea adopției. Curtea a observat, în special, că, în cadrul procedurii care a permis adopția, instanțele estone nu acordaseră nicio atenție faptului că în Letonia existau, în paralel, proceduri de paternitate în curs și că, ulterior, acestea au respins pur și simplu cererea tatălui de anulare a adopției numai pe motive formale, întrucât acesta nu avea calitatea de tată legal.

Autoritatea părintească, încredințarea copilului și dreptul de vizită

Hoffmann împotriva Austriei

23 iunie 1993

Această cauză privea retragerea drepturilor părintești ale reclamantei după divorțul de tatăl celor doi copii ai lor, pentru că aceasta era adeptă a cultului Martorii lui Iehova.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) **coroborat cu art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, constatând că retragerea autorității părintești se bazase pe o diferență derivată în mod esențial din considerații religioase.

Salgueiro da Silva Mouta împotriva Portugaliei

21 decembrie 1999

Reclamantul – un homosexual care trăia cu un alt bărbat – a fost împiedicat de fosta lui soție să își viziteze fiica, cu încălcarea unui acord încheiat la momentul divorțului lor. Acesta s-a plâns de o ingerință nejustificată în exercitarea dreptului său la respectarea vieții private și de familie, astfel cum este garantat de art. 8 din Convenție, și de discriminare contrară art. 14 din Convenție. A mai susținut că a fost obligat, contrar art. 8, de către instanța de apel să își ascundă orientarea homosexuală când își vedea fiica.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării), **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. Decizia instanțelor portugheze s-a bazat în mare măsură pe faptul că reclamantul era homosexual și că respectivul „copil ar trebui să trăiască într-o familie tradițională portugheză”. Această

⁵. Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 (hotărâri definitive) din [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#).

distincție, bazată pe considerente legate de orientarea sexuală, nu era acceptabilă în temeiul Convenției.

Palau-Martinez împotriva Franței

16 decembrie 2003

Reclamanta, adeptă a cultului Martorii lui Iehova, a susținut, în special, că stabilirea reședinței pentru cei doi copii la tatăl lor a reprezentat o ingerință în viața ei privată și de familie și era discriminatorie.

În absența unui raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. Curtea a observat, în special, că la momentul în care curtea de apel a dispus ca cei doi copii să locuiască cu tatăl lor, aceștia locuiseră cu mama lor timp de aproape trei ani și jumătate. Mai mult, examinând condițiile în care reclamanta și fostul său soț își crescuseră copiii, curtea de apel îi tratase pe părinți diferit pe baza religiei reclamantei, printr-o analiză severă a principiilor de educație care ar fi impuse de această religie. Curtea a constatat că, prin acest demers, instanța de apel se pronunțase pe baza unor considerații generale, fără a stabili o legătură între condițiile de viață ale copiilor cu mama lor și interesele lor reale. Deși relevant, acest raționament nu era suficient.

Zaunegger împotriva Germaniei

3 decembrie 2009

Reclamantul, tatăl unei fiice născută în afara căsătoriei, se plângea de faptul că, spre deosebire de părinții divorțați, legislația germană nu îi dădea posibilitatea să exercite autoritatea părintească în comun fără consimțământul mamei.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că nu a existat un raport rezonabil de proporționalitate între regula generală de principiu care interzice instanțelor să revină asupra atribuirii inițiale a autorității părintești exclusive către mamă și scopul urmărit, adică protejarea interesului superior al unui copil născut în afara căsătoriei. Curtea a considerat, în special, că puteau exista motive serioase pentru a-i refuza tatălui unui copil născut în afara căsătoriei exercițiul autorității părintești, de exemplu, dacă lipsa de comunicare între părinți risca să prejudicieze bunăstarea copilului. Aceste considerații nu erau aplicabile în speță, întrucât reclamantul continuase să aibă grijă de copil în mod regulat.

P.V. împotriva Spaniei (nr. 35159/09)

30 noiembrie 2010

Cauza privea o persoană transgen, trecută de la sexul masculin la feminin care, anterior schimbării sexului, avusese un fiu împreună cu soția sa în 1998. Cuplul se despărțise în 2002, iar reclamanta se plângea de restricțiile impuse de instanță asupra modalităților de contact cu fiul său, pe motiv că instabilitatea emoțională a acesteia, după schimbarea de sex, prezenta un risc de perturbare a copilului, pe atunci în vârstă de șase ani.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) **coroborat cu art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție. A reținut că restrângerea dreptului de vizită nu fusese rezultatul discriminării pe motivul transsexualității reclamantei. Motivul decisiv al restrângerii impuse de instanțele spaniole, având în vedere instabilitatea emoțională temporară a reclamantei, îl constituie bunăstarea copilului. Prin urmare, acestea luaseră măsuri progresive, care să permită copilului să se obișnuiască treptat cu schimbarea de sex a tatălui său.

Anayo împotriva Germaniei

21 decembrie 2010

Cauza privea refuzul instanțelor germane de a-i permite reclamantului să își vadă copiii biologici, gemeni, cu care nu locuise niciodată.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat, în special, că autoritățile nu examinaseră aspectul dacă o relație între gemeni și reclamant ar fi fost în interesul copiilor.

Schneider împotriva Germaniei

15 septembrie 2011

Această cauză a avut ca obiect refuzul instanțelor germane de a-i permite reclamantului să aibă contact cu un băiat despre care acesta susținea că era fiul lui biologic. Tatăl legitim al copilului era căsătorit cu mama acestuia.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat că faptul că nu exista o „viață de familie” – nu fusese stabilit că reclamantul era într-adevăr tatăl biologic al copilului și nu existase niciodată o relație personală apropiată între ei – nu putea fi reținut împotriva reclamantului. Clarificarea aspectului dacă acesta avea drept de vizită sau la informații despre copil, chiar și în absența unei vieți de familie, privea o parte semnificativă a identității lui și, prin urmare, a vieții sale private.

Diamante și Pelliccioni împotriva statului San Marino

27 septembrie 2011

Această cauză privea procedura pentru acordarea autorității părintești și de încredințare a unui copil a cărui mamă era italiancă și al cărui tată era cetățean al statului San Marino. Reclamantele, mama și copilul, se plâneau, în special, de o decizie prin care se dispusese întoarcerea fetei în San Marino pentru a locui cu tatăl său și pentru a merge la școală acolo.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. În general, instanțele interne desfășuraseră procedurile cu diligența necesară; măsura în cauză a urmărit scopul legitim de a proteja drepturile și libertățile copilului și ale părinților săi; interesul superior al copilului și situația particulară a familiei fuseseră luate în considerare; și o schimbare a deciziei de încredințare era avută în vedere, în caz că ar fi fost necesară.

Lyubenova împotriva Bulgariei

18 octombrie 2011

Cauza privea dreptul unei mame la încredințarea copilului pe care îl lăsase temporar în grija socrilor ei. Reclamanta se plânea, în special, de refuzul instanțelor naționale de a dispune ca socrii ei să îi înapoieze fiul și susținea că autoritățile nu luaseră măsurile necesare pentru a-i facilita reuniunea cu fiul ei minor.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că autoritățile bulgare nu își îndepliniseră obligația pozitivă de a lua măsurile necesare pentru a proteja viața de familie a reclamantei și a fiului acesteia.

Cengiz Kılıç împotriva Turciei

6 decembrie 2011

Această cauză privea imposibilitatea pentru un tată de a-și exercita dreptul de a-și vizita fiul în timpul procedurilor de divorț. Reclamantul s-a plâns, în special, că autoritățile naționale nu luaseră măsurile necesare pentru a-i permite să mențină relația cu fiul său și nu înlăturaseră obstacolele care împiedicau exercitarea dreptului său de vizită, în pofida deciziilor instanțelor prin care i se dăduse acest drept. Acesta s-a mai plâns de durata lungă a celor două proceduri de divorț și de lipsa unei căi de atac efective care să permită examinarea cauzei lui într-un termen rezonabil.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că, neluând toate măsurile practice pe care putea în mod rezonabil să le ia în circumstanțele cauzei, statul turc nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul art. 8. În speță, Curtea a observat în special că sistemul juridic național nu prevedea medierea civilă, o opțiune care ar fi fost dezirabilă ca mijloc de promovare a cooperării între toate persoanele implicate. În această privință, Curtea a făcut trimitere la

[Recomandarea nr. R \(98\) 1](#) a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind medierea familială⁶, în care se afirmă că recurgerea la medierea familială ar putea „să îmbunătățească comunicarea între membrii familiei, să reducă proporțiile conflictului între părțile aflate în litigiu, să conducă la o soluționare amiabilă, să asigure continuitatea contactelor personale între părinți și copii și să contribuie la reducerea costurilor sociale și economice produse de separare și divorț, atât pentru părți, cât și pentru state”. Curtea a mai hotărât că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil într-un termen rezonabil) din Convenție, constatând că, având în vedere miza în aceste procese, adică divorțul părinților și consecințele acestuia pentru relația reclamantului cu fiul său, lungimea celor două proceduri nu putea fi considerată rezonabilă. În cele din urmă, observând că sistemul juridic din Turcia nu dădea părților aflate într-un litigiu posibilitatea să se plângă de lungimea excesivă a unui proces, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) **coroborat cu art. 6 § 1** din Convenție.

A se vedea, de asemenea: [Polidario împotriva Elvetiei](#), hotărâre din 30 iulie 2013.

Kopf si Liberda împotriva Austriei

17 ianuarie 2012

Din decembrie 1997 până în octombrie 2001, reclamantii, un cuplu căsătorit, au avut în plasament un băiat născut în 1995. După ce copilul a fost reîncredințat mamei lui biologice, reclamantilor le-a fost refuzat accesul la el, precum și dreptul de vizită. Reclamantii s-au plâns, în special, că instanțele austriece se pronunțaseră – după un proces care a durat 3 ani și 6 luni – că nu mai era în interesul superior al copilului să li se acorde dreptul de vizită.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat că, deși instanțele austriece, la data la care au luat deciziile, asiguraseră un just echilibru între interesele concurente ale copilului și ale foștilor săi părinți substitutivi, acestea totuși nu examinaseră suficient de rapid cererea reclamantilor de a li se permite să îl viziteze pe copil.

Santos Nunes împotriva Portugaliei

22 mai 2012

Reclamantul s-a plâns de lipsa de acțiune și de diligență a autorităților portugheze și de lungimea excesivă a procedurii de punere în aplicare a unei decizii prin care i se acorda încredințarea fiicei sale. Mama plasase copilul în îngrijirea unui cuplu care a refuzat să îl predea.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat, în special, că situația neobișnuită cu care se confruntau autoritățile în acest caz, care nu era doar un litigiu între părinții biologici sau cu statul, nu le dispensa pe acestea de depunerea celor mai mari eforturi pentru a asigura punerea în aplicare a deciziei de încredințare a copilului către reclamant.

Voinity împotriva Ungariei

12 februarie 2013

Această cauză privea suprimarea totală a dreptului de vizită a unui tată pe motivul că convingerile sale religioase dăunau educației fiului său. Reclamantul s-a plâns, în special, că refuzarea dreptului de vizită fusese întemeiată pe credințele sale religioase și că fusese tratat diferit de alte persoane care doreau să obțină dreptul de vizită în urma divorțului sau separării.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat că instanțele din Ungaria nu dovediseră că era în interesul superior al copilului să fie întrerupte toate legăturile cu tatăl său, care fusese, prin urmare, discriminat în exercitarea dreptului său la respectarea vieții de familie. Într-adevăr, nu existase nicio circumstanță

⁶. [Recomandarea Nr. R \(98\) 1](#) a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre privind medierea familială, adoptată de Comitetul de Miniștri la 21 ianuarie 1998, în cadrul celei de-a 616-a întâlniri a delegaților miniștrilor.

excepțională care să justifice luarea unei măsuri atât de radicale precum întreruperea oricărei forme de contact și viață de familie între reclamant și fiul său.

Kuppinger (nr. 2) împotriva Germaniei

15 ianuarie 2015

În speță, reclamantul, tatăl unui copil născut în afara căsătoriei, s-a plâns în special de durata și lipsa de eficiență a procedurii inițiate pentru punerea în executare a unor decizii ale instanțelor prin care i se acorda dreptul de a-l vizita pe fiul său.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în ceea ce privește executarea încheierii din mai 2010 prin care i se acorda reclamantului dreptul de a-și vedea fiul. A reținut că autoritățile germane nu luaseră măsuri efective pentru executarea deciziei respective. Curtea a mai hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** în ceea ce privește atât executarea încheierii din septembrie 2010 privind supervizarea exercitării dreptului de vizită, cât și procedura privind controlul modalităților dreptului de vizită. În cele din urmă, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) **coroborat cu art. 8** din Convenție constatând, în special, că reclamantul nu a dispus de o cale de atac efectivă în temeiul legislației germane împotriva duratei lungi a procesului care să nu ofere doar reparație financiară, dar care să fi putut accelera procedura privind dreptul lui de vizită în fața instanțelor pentru minori.

Nazarenko împotriva Rusiei

16 iulie 2015

Cauza privea excluderea reclamantului din viața fiicei sale atunci când, după ce s-a dovedit că nu era tatăl biologic, paternitatea sa a încetat. Reclamantul s-a plâns, în special, de pierderea paternității, pretinzând că fusese privat de orice contact cu fiica sa, precum și de posibilitatea să-i apere interesele acesteia în instanță.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat că autoritățile ruse nu au oferit posibilitatea ca legăturile de familie între reclamant și copil, între care se dezvoltase o legătură emoțională apropiată pe parcursul mai multor ani și se considerau tată și fiică, să fie menținute. Excluderea completă și automată a reclamantului din viața copilului după pierderea paternității, fără nicio posibilitate de a avea în vedere interesul superior al copilului – consecința inflexibilității legislației naționale – constituise așadar o nerespectare a vieții sale de familie. Curtea a considerat, în special, că statele ar trebui să fie obligate să examineze în fiecare caz în parte dacă este în interesul superior al copilului să mențină contactul cu o persoană, indiferent dacă există sau nu o relație biologică.

Bondavalli împotriva Italiei

17 noiembrie 2015

Cauza privea imposibilitatea în care se afla reclamantul de a-și exercita în mod complet dreptul de a-l vizita pe fiul său din cauza unor rapoarte negative ale serviciilor sociale din Scandiano, cu care mama avea legături profesionale. Reclamantul se plângea, în special, că serviciile sociale aveau prea multă autonomie în punerea în executare a deciziilor instanței pentru minori din Bologna. De asemenea, a criticat instanța respectivă pentru faptul că nu exercita un control regulat asupra activității serviciilor sociale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că autoritățile italiene nu făcuseră eforturi corespunzătoare și suficiente pentru a se asigura că reclamantul avea posibilitatea de a-și exercita dreptul său de a-și vizita copilul și îi încălcase, astfel, dreptul la respectarea vieții private și de familie. Curtea a reținut, în special, că în ciuda mai multor cereri depuse și evaluări prezentate de reclamant, conform cărora acesta nu suferea de probleme psihologice, instanțele interne continuaseră să îndoiească controlul dreptului său de vizită serviciilor sociale din Scandiano. Mai mult, instanțele interne nu luaseră nicio măsură corespunzătoare pentru a proteja drepturile reclamantului și pentru a ține cont de interesele lui. Având în vedere consecințele iremediabile ale trecerii timpului pentru relația între copil și tatăl său, Curtea a considerat că era de datoria autorităților naționale să

reexamineze dreptul de vizită al reclamantului, în timp util, ținând seama de interesul superior al copilului.

Kocherov si Sergeeva împotriva Rusiei⁷

29 martie 2016

Reclamanții în această cauză – tată și fiică – s-au plâns de restrângerea exercițiului autorității părintești a primului reclamant din cauza handicapului acestuia.

Curtea a constatat că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că motivele invocate de instanțele ruse pentru a limita exercitarea autorității părintești de către primul reclamant asupra celei de-a doua reclamante erau insuficiente pentru a justifica ingerința în viața de familie a reclamantilor, care fusese așadar disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit.

Kacper Nowakowski împotriva Poloniei

10 ianuarie 2017

Cauza privea dreptul unui tată surdo-mut de a-și vizita fiul, care avea, la rândul lui, o deficiență de auz. Reclamantul se plângea, în special, de respingerea cererii sale de extindere a dreptului de vizitare a fiului său.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că, deși relația tensionată dintre părinți îngreunase în mod evident sarcina instanțelor poloneze atunci când se pronunțaseră asupra dreptului de vizită, acestea ar fi trebuit totuși să ia măsuri pentru a concilia interesele divergente ale părților, ținând seama de faptul că interesul superior al copilului era primordial. În special, instanțele nu examinaseră în mod corespunzător posibilitățile existente în temeiul legislației interne de a facilita extinderea dreptului reclamantului de a-și vizita fiul. Mai mult, acestea nu au avut în vedere luarea unor măsuri mai adaptate handicapului reclamantului, cum ar fi obținerea unor expertize din partea specialiștilor familiarizați cu problemele cu care se confruntă persoanele cu deficiențe de auz. Într-adevăr, instanțele s-au bazat pe expertize care erau centrate pe bariera de comunicare existentă între tată și fiu, în loc să reflecteze la mijloacele posibile de a o depăși.

M.K. împotriva Greciei (nr. 51312/16)

1 februarie 2018

Această cauză avea ca obiect imposibilitatea în care s-a aflat reclamanta, mamă a doi copii, de a exercita autoritatea părintească pentru unul dintre fiii ei (A.) în ciuda unei decizii a instanțelor din Grecia prin care i se acorda acesteia încredințare permanentă. Fostul său soț locuia în Grecia cu cei doi fii ai lor, în timp ce ea locuia în Franța. Reclamanta s-a plâns, în special, că autoritățile din Grecia nu s-au conformat hotărârilor în favoarea ei pronunțate de instanțele din Grecia și Franța privind încredințarea fiului său. A mai susținut că acestea au refuzat să faciliteze întoarcerea copilului în Franța și nu au acționat cu privire la plângerile sale împotriva fostului soț pentru răpire de minori.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că autoritățile grecești luaseră măsurile care puteau fi așteptate de la acestea în mod rezonabil pentru a se conforma obligațiilor lor pozitive în temeiul art. 8. Între altele, acestea luaseră în considerare situația generală a familiei, cum s-a schimbat aceasta în timp și interesul superior al celor doi frați, în special al lui A. Acesta din urmă, care avea la momentul respectiv 13 ani, își exprimase în mod clar în fața autorităților grecești dorința de a rămâne cu fratele și cu tatăl lui în Grecia. În acest caz, Curtea a reamintit în special că dorințele exprimate de un copil care are suficientă înțelegere sunt un factor cheie de luat în considerare în orice acțiune judiciară ori administrativă care îl afectează. Dreptul copiilor de a fi ascultați și de a fi implicați în luarea deciziilor în orice procedură privind familia și care îi afectează în primul rând pe ei era, de asemenea, garantat de mai multe instrumente juridice internaționale. În special, art. 13 din Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii prevedea că autoritățile puteau refuza să dispună înapoierea unui

7. La 16 septembrie 2022, Federația Rusă a încetat să mai fie parte la Convenție.

copil dacă acesta se împotrivese la înapoierea sa și a atins o vârstă sau o maturitate care face necesar să se țină seama de opinia sa.

Bonnaud și Lecocq împotriva Franței

6 februarie 2018 (decizie privind admisibilitatea)

Cauza privea o cerere de exercitare în comun a autorității părintești, formulată de două femei care formau un cuplu, fiecare dintre ele având câte un copil născut în urma reproducerii asistate medical. Reclamantele pretindeau că refuzul cererii lor de delegare reciprocă a autorității părintești se bazase pe orientarea lor sexuală și constituia o diferență de tratament nejustificată și disproporționată.

Curtea a decis să efectueze o examinare separată a situației reclamantelor înainte și după separarea lor la începutul anului 2012. În ceea ce privește situația reclamantelor înainte de separarea lor, aceasta a considerat că evaluarea făcută de Curtea de apel și confirmată de Curtea de Casație, conform căreia criteriile pentru delegarea reciprocă a autorității părintești între reclamante nu erau îndeplinite, nu arăta o diferență de tratament bazată pe orientarea lor sexuală. Prin urmare, Curtea a declarat acest capăt de cerere **inadmisibil** ca fiind vădit nefondat. În ceea ce privește situația reclamantelor după separarea lor, Curtea a respins acest capăt de cerere ca fiind prematur.

Wdowiak împotriva Poloniei

22 mai 2018 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză avea ca obiect litigiul privind încredințarea autorității părintești dintre reclamantii, ca potențiali părinți adoptivi, și părinții biologici ai copilului. Reclamantii intenționau să adopte un copil de la o femeie care acceptase în timpul sarcinii să-și încredințeze copilul spre adopție. După nașterea copilului, aceasta însă se răzgândise. Litigiul dintre reclamantii și părinții biologici era încă în curs de desfășurare. Copilul se aflase în îngrijirea reclamantilor încă de la nașterea sa, în 2011. În fața Curții, reclamantii s-au plâns de decizia instanțelor interne de a dispune scoaterea copilului din îngrijirea lor și încredințarea acestuia părinților biologici.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca vădit nefondată. Deși a recunoscut suferința morală pe care decizia internă a provocat-o cuplului reclamant, Curtea a constatat că instanțele poloneze acționaseră în mod constant în interesul superior al copilului. În special, acestea consideraseră că, având în vedere vârsta sa fragedă, nu era prea târziu să acorde copilului șansa să fie crescut de familia sa biologică și observaseră că era singurul mod de a reglementa situația sa pe termen lung și de a evita alte complicații emoționale pe viitor. Curtea a constatat că instanțele ajunseseră la această concluzie după ce au luat în considerare punctul de vedere al tuturor părților interesate, precum și rapoartele divergente de expertiză și declarațiile martorilor, asigurând astfel un just echilibru între interesele opuse într-o cauză atât sensibilă și complexă precum cea în speță.

O.C.I. și alții împotriva României (nr. 57077/16)

4 decembrie 2018 (hotărârea comitetului)

Cauza privea o femeie (prima reclamantă) căreia i se acordase încredințarea celor doi copii, însă nu obținuse executarea hotărârilor judecătorești, astfel încât copiii rămăseseră la tatăl lor. Prima reclamantă se plânga, în special, de faptul că autoritățile nu le ajutaseră pe ea și pe copiii săi să obțină executarea hotărârilor de încredințare și nici nu luaseră măsuri eficiente împotriva abuzurilor psihologice exercitate de tată împotriva copiilor.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. Admițând faptul că autoritățile s-au confruntat cu o sarcină dificilă având în vedere opoziția tatălui și chiar a copiilor, aceștia aflându-se poate sub influența tatălui, Curtea a considerat că autoritățile nu luaseră în timp util măsuri rezonabile pentru executarea hotărârilor de încredințare a copiilor. A criticat, în special, faptul că autoritățile nu au acordat atenție disoluției progresive a relației dintre prima reclamantă și copiii săi în timpul separării și nici comportamentului manipulator al tatălui. Prin urmare, Curtea a constatat că, în ansamblu, reclamantii nu beneficiaseră de o protecție efectivă a drepturilor lor.

Zelikhha Magomadova împotriva Rusiei⁸

8 octombrie 2019

Această cauză privea o văduvă căreia socrii îi refuzaseră accesul la cei șase copii ai săi sfidând ordinele judecătorești, precum și decizia autorităților de a-i retrage autoritatea părintească. În 2010, cumnatul reclamantei o separase cu forța de copiii ei. Aceștia rămăseseră în familia soțului său, care, din acel moment, o împiedicase pe reclamantă să-i mai vadă. Cumnatul intentase trei acțiuni în justiție pentru a-i retrage acesteia autoritatea părintească, și în cele din urmă a obținut câștig de cauză în 2013, ca urmare a incapacității autorităților de a executa două hotărâri, prima prin care se dispunea înapoierea copiilor la mamă și apoi alta care îi acorda acesteia drept de vizitare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în privința reclamantei, constatând că privarea acesteia de autoritatea părintească fusese arbitrară și extrem de disproporționată, și că o asemenea ingerință arbitrară în unul din drepturile fundamentale ale Convenției nu își avea locul într-o societate democratică guvernată de statul de drept. Curtea a remarcat, în special, că nu numai că autoritățile nu făcuseră nimic timp de ani de zile în cazul reclamantei, în ciuda faptului că erau pe deplin conștiente de faptul că aceasta dorea să aibă acces la copiii săi și să aibă grijă de ei, ci transferaseră ulterior responsabilitatea asupra ei atunci când, în cele din urmă, o privaseră de autoritatea părintească. Curtea a mai considerat că concluziile instanței interne în urma procedurii, și anume că reclamanta nu menținuse contactul cu copiii și nu îi susținuse financiar, erau atât de nerezonabile încât nu puteau fi calificate altfel decât „vădit arbitrare”.

A se vedea, de asemenea: Tapayeva și alții împotriva Rusiei⁹, hotărârea din 23 noiembrie 2021.

Stankūnaitė împotriva Lituaniei

29 octombrie 2019

Această cauză avea ca obiect plângeri ale reclamantei privind deciziile de încredințare referitoare la fiica ei și faptul că fiica nu îi fusese reîncredințată, deși ancheta penală împotriva ei (fostul său partener o acuzase de complicitate în molestarea sexuală a fiicei lor) încetase. Se plângea, de asemenea, de întârzierea cu care i s-a înapoiat fiica, după pronunțarea unui ordin judecătorec în favoarea sa.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în privința reclamantei. A constatat, în special, că autoritățile lituaniene acționaseră cu diligența necesară în procedurile de încredințare: era necesar mai întâi să aștepte confirmarea că reclamanta nu era implicată în pretinsa molestare sexuală a fiicei sale. Odată ce a fost înlăturat acest obstacol și instanțele au examinat ceea ce era în interesul superior al copilului, au dispus înapoierea acestuia la reclamantă. Autoritățile s-au confruntat ulterior cu obstrucții din partea altor membri ai familiei care se opuneau predării copilului, dar, în cele din urmă, au reușit să ia măsurile adecvate pentru a rezolva o situație extrem de dificilă.

Luzi împotriva Italiei

5 decembrie 2019 (comitet)

Reclamantul s-a plâns de încălcarea dreptului său la respectarea vieții familiale pe motiv că nu avusese posibilitatea să-și exercite pe deplin dreptul de vizitare al copilului său timp de opt ani, în pofida mai multor hotărâri judecătorești.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții de familie) din Convenție, constatând că, având în vedere opoziția din partea mamei, care continuase timp de aproximativ opt ani, autoritățile italiene nu făcuseră eforturi corespunzătoare pentru a asigura respectarea dreptului reclamantului de a-și vedea fiica, încălcându-i astfel dreptul la respectarea vieții de familie.

⁸. La 16 septembrie 2022, Federația Rusă a încetat să mai fie parte la Convenție.

⁹. La 16 septembrie 2022, Federația Rusă a încetat să mai fie parte la Convenție.

Cînta împotriva României

18 februarie 2020

Cauza privea restrângerea de către instanță a dreptului reclamantului de a-și vedea fiica. Reclamantul se plîngea de limitarea timpului de vizită permis pentru a-și vedea fiica și de condițiile care îi fuseseră impuse. Reclamantul mai susținea că fusese discriminat din motive de sănătate, în special din cauza afecțiunii sale psihice, în stabilirea dreptului de vizitare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție și că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție **coroborat cu art. 8**. A constatat în special că deciziile interne de a-i limita timpul de vizită se bazaseră parțial pe faptul că acesta suferea de o afecțiune psihică. Instanțele au dispus ca acesta să-și vadă fiica doar de două ori pe săptămână în prezența soției sale, de care era separat și cu care urma să locuiască copilul. Cu toate acestea, instanțele nu efectuaseră nicio evaluare semnificativă pentru a explica de ce sănătatea sa mintală ar trebui să fie un motiv pentru a-i reduce dreptul de vizitare, chiar dacă nu existau dovezi care să arate că nu putea avea grijă de fiica sa. De asemenea, instanțele nu examinaseră în mod adecvat alegațiile potrivit cărora copilul nu ar fi fost în siguranță în grija sa; nu au arătat în ce fel ținuseră cont de interesul superior al copilului și nici nu au luat în considerare măsuri de vizitare alternative. Curtea a mai considerat că faptul că acesta suferea de o afecțiune psihică nu putea justifica în sine un tratament diferit față de alți părinți care urmăreau să aibă contact cu copiii lor. Drepturile sale de vizitare fuseseră restricționate după ce instanțele făcuseră o distincție bazată pe sănătatea sa mintală, pentru care nu oferiseră motive relevante și suficiente. În speță, reclamantul prezentase o prezumție de discriminare *prima facie*, pe care statul pârât nu putuse să o respingă.

Y. împotriva Federației Ruse (nr. 68868/14)¹⁰

25 februarie 2020

Această cauză privea plîngerea reclamantei despre faptul că i-a fost retrasă autoritatea părintească în privința celor trei copii ai săi pe motiv că era dependentă de droguri. Dependența de droguri este un motiv de retragere a autorității părintești conform Codului familiei din Rusia, și a condus la pierderea tuturor drepturilor de vizitare ale reclamantei. Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că autoritățile rusești nu au reușit să demonstreze că retragerea autorității părintești a reclamantei fusese cea mai bună soluție luată în interesul superior al copilului și că, prin urmare, măsura fusese disproporționată. Curtea a constatat în special că instanțele interne nu motivaseră suficient luarea unei măsuri atât de drastice, chiar dacă existau soluții mai puțin radicale prevăzute de dreptul intern. De asemenea, nu luaseră în considerare nici faptul că reclamanta nu avea antecedente de neglijare a copiilor săi, că începuse reabilitarea și că, aparent, nu primise niciun avertisment sau sprijin pentru problemele sale cu drogurile.

Honner împotriva Franței

12 noiembrie 2020

Această cauză privea refuzul de a acorda reclamantei dreptul de vizitare a copilului născut de fosta sa parteneră în Belgia prin tehnici de reproducere asistată într-o perioadă în care cele două femei formau un cuplu, în pofida faptului că reclamanta crescuse copilul în primii ani de viață ai acestuia. Reclamanta susținea că acel refuz îi încălcaseră dreptul său la respectarea vieții de familie.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții de familie) din Convenție, constatând, în special, că prin respingerea cererii reclamantei pe baza interesului superior al copilului și prin motivarea corespunzătoare a deciziei, autoritățile franceze nu își încălcaseră obligația pozitivă de a garanta respectarea efectivă a dreptului reclamantei la respectarea vieții sale de familie.

¹⁰. La 16 septembrie 2022, Federația Rusă a încetat să mai fie parte la Convenție.

A.I. împotriva Italiei (nr. 70896/17)

1 aprilie 2021

Această cauză privea imposibilitatea reclamantei, refugiată nigeriană, mamă a doi copii, care fusese victimă a traficului de persoane și se afla într-o situație vulnerabilă, de a avea drept de vizitare a copiilor săi, din cauza unei interdicții judecătorești de a intra în contact cu ei, în condițiile în care procedura privind eligibilitatea pentru adopție a copiilor era pendinte de peste trei ani.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții de familie) din Convenție, constatând că nu fusese acordată suficientă importanță vieții de familie a reclamantei și a copiilor săi în cadrul procedurii care condusese la întreruperea contactelor dintre aceștia. Astfel, procedura nu fusese însoțită de garanții care să fie proporționale cu gravitatea ingerinței și cu interesele aflate în joc. Curtea a observat în special că curtea de apel, în calitate de instanță specializată, compusă din doi judecători specializați și doi judecători consultanți, nu a ținut cont de concluziile experților care recomandau menținerea legăturilor dintre reclamantă și copii și nu a explicat de ce a ales să nu facă acest lucru. Având în vedere gravitatea intereselor aflate în joc, autoritățile ar fi trebuit să efectueze o evaluare mai detaliată a vulnerabilității reclamantei pe parcursul procedurii.

Abdi Ibrahim împotriva Norvegiei

10 decembrie 2021 (Marea Cameră)

Cauza a vizat decizia autorităților norvegiene de a permite adopția unui copil de către o familie substitutivă împotriva dorinței mamei sale. Mama, resortisantă somaleză, care se mutase în Norvegia, nu a solicitat înapoierea fiului său deoarece acesta petrecuse o perioadă îndelungată cu părinții substitutivi, dar dorea ca el să-și păstreze rădăcinile culturale și religioase. Reclamanta s-a plâns de retragerea drepturilor sale părintești și de autorizarea adopției.

Marea Cameră a decis să examineze dorința reclamantei ca fiul său să fie crescut în conformitate cu credința sa musulmană ca parte integrantă a capătului său de cerere în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, așa cum este interpretat și aplicat în lumina art. 9 (libertatea de religie) din Convenție. În speță, a hotărât că **a fost încălcat art. 8**. Curtea a subliniat, în special, că au fost luate în considerare mai multe interese atunci când fiul reclamantei fusese dat în plasament, și nu doar dacă familia substitutivă corespundea mediului cultural și religios al mamei, și că acest fapt îi respectase drepturile. Cu toate acestea, aranjamentele ulterioare privind contactele între mamă și fiu, care fuseseră foarte limitate și culminaseră cu adopția, nu ținuseră cont de interesul mamei de a-i permite fiului său să păstreze măcar câteva legături cu originile sale culturale și religioase. Într-adevăr, existaseră deficiențe în procesul decizional general care a condus la adopție, care nu acordase suficientă importanță interesului reciproc al mamei și al copilului de a menține legăturile.

Plazzi împotriva Elveției și Roth împotriva Elveției

8 februarie 2022

Ambele cauze priveau dreptul reclamantilor de a contesta în fața unei instanțe interne o decizie a Autorității pentru Protecția Copilului și Adulților (APEA). În cauza primului reclamant, APEA acordase mamei încredințarea exclusivă a fiicei sale, autorizase transferul în străinătate al domiciliului de reședință al copilului și stabilise că niciun recurs nu ar avea efect suspensiv. În cauza celui de-al doilea reclamant, APEA autorizase transferul în străinătate al domiciliului de reședință al fiicei sale la cel al mamei – care avea încredințarea exclusivă a copilului, în timp ce împărțea autoritatea părintească cu reclamantul – și stabilise că niciun recurs nu ar avea efect suspensiv. În urma plecării mamelor și a copiilor, instanțele elvețiene își declinaseră competența de a se pronunța asupra fondului recursurilor reclamantilor și de a restabili efectul suspensiv al acestora, pe motiv că transferul în străinătate al domiciliului de reședință al copiilor transferase în același timp competența judiciară internațională către statele în cauză.

În ambele cauze, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție. A observat, în special, că reclamantii nu avuseseră acces la o

instanță internă înainte de plecarea copiilor în străinătate împreună cu mamele lor, pentru a contesta pe fond decizia pronunțată de autoritatea administrativă „APEA” și pentru a solicita restabilirea efectului suspensiv. În speță, Curtea a constatat că însăși esența dreptului de acces la o instanță fusese încălcată prin deciziile APEA de anulare a efectului suspensiv al recursurilor reclamanților, urmate de plecarea copiilor în străinătate împreună cu mamele lor, ceea ce a determinat instanțele elvețiene să își decline competența din cauza transferului de competență judiciară internațională către țările de destinație respective. Această restricție fusese disproporționată în raport cu scopul urmărit, și anume protecția drepturilor și libertăților mamei și ale copiilor reclamanților, având în vedere importanța pentru reclamanți a problemelor ridicate de procedura contestată.

Callamand împotriva Franței

7 aprilie 2022

Cauza privea respingerea cererii reclamantei pentru obținerea dreptului de vizitare a copilului fostei sale soții, care fusese conceput prin procreare asistată medical. Reclamanta susținea că respingerea cererii sale îi încălca dreptul la respectarea vieții private și de familie. De asemenea, susținea că fusese discriminată în ceea ce privește exercitarea dreptului său la respectarea vieții private și de familie.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în speță. Constatând, în special, existența unor legături personale reale între reclamantă și copil, protejate de art. 8 din Convenție, Curtea a observat că reclamanta nu solicitase stabilirea unei legături de rudenie sau a unei autorități părintești partajate, ci doar posibilitatea de a continua, ocazional, să vadă un copil în privința căruia acționase în calitate de părinte comun timp de peste doi ani de la nașterea acestuia. Curtea a subliniat, în primul rând, că era greu de înțeles, din motivarea formulată de Curtea de apel, care nu considerase necesar să efectueze o evaluare psihologică a copilului, de ce se îndepărtase de la aprecierea făcută de *tribunal de grande instance* și de parchet cu privire la acceptarea cererii reclamantei. În al doilea rând, Curtea a observat că motivele invocate în hotărârea instanței de apel nu demonstrează că s-ar fi asigurat un just echilibru între interesul reclamantei de a-și proteja viața privată și de familie și interesul superior al copilului. Cu toate acestea, în ceea ce privește plângerea reclamantei privind discriminarea pe motive de orientare sexuală, Curtea, constatând că acest capăt de cerere nu fusese formulat în fața instanțelor interne, a concluzionat că nu erau epuizate căile de atac interne, conform cerințelor. Prin urmare, a declarat acest capăt de cerere **inadmisibil**.

N.V. și C.C. împotriva Maltei (nr. 4952/21)

10 noiembrie 2022

Cauza privea o hotărâre a instanțelor interne prin care primei reclamante i s-a interzis să își vadă partenerul, cel de-al doilea reclamant (împreună cu care a avut ulterior un copil) în prezența copilului său dintr-o căsătorie anterioară, care locuia împreună cu aceștia. Reclamanții se plâneau în special de hotărârea judecătorească care a rămas în vigoare timp de aproape cinci ani.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în privința ambilor reclamanți, constatând că procesul decizional la nivel național a fost eronat, iar măsura în cauză a constituit o ingerință disproporționată în dreptul fiecăruia dintre reclamanți la respectarea vieții lor de familie.

A și alții împotriva Franței (nr. 25133/20 și 31856/20)

16 noiembrie 2022

Această cauză privea pierderea de către un cuplu a custodiei celor doi copii ai lor în urma procedurilor penale inițiate împotriva tatălui pentru presupusele abuzuri sexuale comise asupra copiilor, pentru care acesta a fost achitat în cele din urmă, întrucât instanțele au constatat că acuzațiile nu au fost dovedite dincolo de orice îndoială rezonabilă. Reclamanții susțineau în special că măsurile adoptate de autoritățile de îngrijire a copiilor fuseseră excesive și aduseseră atingere relației dintre membrii familiei.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în ceea ce privește dreptul părinților reclamanți la respectarea vieții

lor de familie. A constatat în special că decizia de a-i priva de încredințare nu se bazase pe o evaluare a vinovăției tatălui, ci pe interesul superior al copiilor. În plus, decizia fusese întemeiată pe un număr mare de rapoarte, evaluări și declarații ale martorilor – multe dintre acestea obținute după procedurile penale privind presupusul abuz – care indicau faptul că acest cuplu nu avea abilități parentale, că copiii se temeau de tatăl lor și că doreau în mod clar să rămână împreună cu părinții lor substitutivi. În sfârșit, Curtea a observat că, în orice caz, mama și-a păstrat drepturile de vizitare și că, spre deosebire de o adopție, decizia nu era ireversibilă și putea fi reexaminată.

Bîzdîga împotriva Republicii Moldova

17 octombrie 2023¹¹

Prezenta cauză a avut ca obiect limitarea dreptului reclamantului de a-și vedea copilul și incapacitatea acestuia de a obține încredințarea. Instanțele moldovenești i-au acordat încredințarea mamei copilului și, în ciuda noilor circumstanțe din această cauză, reclamantul nu a reușit să obțină o hotărâre judecătorească la cererea sa de modificare a acestei decizii. În plus, autoritatea de protecție a copilului a emis un program de vizitare pe care reclamantul l-a considerat disproporționat de limitat. În fața Curții, s-a arătat că limitarea drepturilor de vizită s-a datorat unor acuzații anterioare de abuz domestic împotriva reclamantei.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în privința reclamantului. În cazul său, Curtea nu a fost convinsă că procesul decizional care a condus la restricționarea dreptului de vizitare al reclamantului fusese rezonabil, echitabil și suficient de rapid. În special, Curtea a considerat că presupusa violență domestică era un factor relevant și obligatoriu care trebuie să fie luat în considerare în evaluarea autorităților naționale atunci când acestea decid asupra dreptului de vizită. Cu toate acestea, deciziile interne nu păreau să fi luat în considerare acest factor și, prin urmare, nu au acordat reclamantului o șansă echitabilă de a-și prezenta cauza. Curtea a hotărât de asemenea că în speță **a fost încălcat a art. 6** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, constatând că procesul decizional care a condus la luarea deciziilor privind dreptul de vizitare al reclamantului nu a fost echitabil și că, prin respingerea cauzei sale, instanțele interne i-au refuzat accesul la o instanță pentru a-și prezenta cauza pe măsură ce au apărut noi informații.

A se vedea, de asemenea, printre altele:

Mamchur împotriva Ucrainei

16 iulie 2015

N.P. împotriva Republicii Moldova (nr. 58455/13)

6 octombrie 2015

Stasik împotriva Poloniei

6 octombrie 2015

G.B. împotriva Lituaniei (nr. 36137/13)

19 ianuarie 2016

Cincimino împotriva Italiei

28 aprilie 2016

Fourkiotis împotriva Greciei

16 iunie 2016

Strumia împotriva Italiei

23 iunie 2016

Malec împotriva Poloniei

28 iunie 2016

¹¹. Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din [Convenție](#).

[Moog împotriva Germaniei](#)

6 octombrie 2016

[Wdowiak împotriva Poloniei](#)

7 februarie 2017

[D'Alconzo împotriva Italiei](#)

23 februarie 2017

[D. si B. împotriva Austriei \(nr. 40597/12\)](#)

31 octombrie 2017 (decizie – cerere parțial inadmisibilă; parțial scoasă de pe rol)

[Vyshnyakov împotriva Ucrainei](#)

24 iulie 2018

[A.T. împotriva Italiei \(nr. 40910/19\)](#)

24 iunie 2021

[R.M. împotriva Letoniei \(nr. 53487/13\)](#)

9 decembrie 2021

[G.M. împotriva Frantei \(nr. 25075/18\)](#)

9 decembrie 2021

[Jurišić împotriva Croatiei \(nr. 2\)](#)

7 iulie 2022

Educația religioasă a copiilor

[T.C. împotriva Italiei \(nr. 54032/18\)](#)

19 mai 2022

Acest cauză avea ca obiect litigiul dintre reclamant și mama fiicei sale dintr-o relație anterioară cu privire la educația religioasă a copilului lor. Reclamantul devenise martor al lui Iehova după destrămarea relației. În urma acțiunii intentate de mamă în instanță, reclamantului i s-a ordonat să se abțină de la implicarea activă a fiicei sale în religia lui. Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie), **citit în lumina art. 9** (libertatea de religie) din Convenție. A constatat că nu existase nicio diferență de tratament bazată pe religie între reclamant și mamă în deciziile care au condus la hotărârea judecătorească respectivă. Curtea a observat, în special, că deciziile au avut ca scop exclusiv soluționarea conflictului, concentrându-se mai ales asupra interesului copilului de a crește într-un mediu deschis și pașnic, reconciliind în același timp, pe cât posibil, drepturile și convingerile ambilor părinți.

Restituirea corpului copilului către părinți

[Aygün împotriva Belgiei](#)

8 noiembrie 2022

În speță, reclamantii s-au plâns de refuzul judecătorului de instrucție de a le permite, pe tot parcursul anchetei, să transfere corpurile fiilor lor în Turcia, țara lor de origine, pentru a le înhuma în mormântul familiei în conformitate cu riturile, credințele și tradițiile lor. Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) **și art. 9** (libertatea de gândire, de conștiință și de religie) din Convenție, constatând că, din cauza incapacității reclamantilor de a obține o revizuire a necesității măsurii în cauză, măsură luată în faza inițială a unei anchete care a durat aproximativ doi ani și jumătate, instanțele interne fuseseră împiedicate să examineze necesitatea continuă a ingerinței în drepturile reclamantilor din perspectiva art. 8 și 9 din Convenție. Curtea a observat, în primul rând, că decizia judecătorului de instrucție constituise o ingerință în

drepturile reclamantilor în temeiul acestor două dispoziții. De asemenea, a acceptat că decizia intra în competența mandatului statutar al judecătorului de instrucție de a supraveghea ancheta penală și că aceasta urmărea obiective legitime precum prevenirea tulburărilor sau a criminalității și protecția drepturilor altora, în special a drepturilor de apărare ale acuzatului. Prin urmare, Curtea nu a pus la îndoială necesitatea deciziei inițiale a judecătorului de instrucție din perspectiva art. 8 și 9 din Convenție. Cu toate acestea, Curtea a observat că reclamantii din speță nu dispuseseră de nicio cale de atac prin care să solicite o reevaluare a necesității refuzului inițial al judecătorului de instrucție în raport cu evoluția anchetei. Toate încercările lor de-a lungul acestei perioade nu au avut succes.

Alocațiile de stat pentru copii și reședința obișnuită

X și alții împotriva Irlandei (nr. 23851/20 și 24360/20)

22 iunie 2023¹²

Această cauză viza regula conform căreia plata alocațiilor pentru copii în Irlanda se poate face numai pentru reclamantii care au reședința legală în acest stat. Fiecare cerere a fost formulată de către o mamă și copilul său mic, care, la momentul respectiv, treceau prin sistemul de imigrație al Irlandei. Reclamantii s-au plâns că politica privind alocațiile pentru copii era discriminatorie față de familiile în care părinții, deși se aflau în mod legal pe teritoriul statului, treceau prin procesul de imigrație.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 1** (protecția proprietății) **din Protocolul nr. 1** la Convenție. Aceasta a observat în special că statutul de imigrant al mamei reclamante la momentul în care solicitaseră pentru prima dată alocații pentru copii nu era suficient de similar cu cel al părinților care aveau deja statut de rezident legal în Irlanda. Întrucât mamele reclamante nu se aflaseră într-o situație comparabilă cu părinții eligibili, Curtea a constatat că acestea nu fuseseră discriminate. De asemenea, Curtea a reiterat faptul că este acceptabil să se prevadă o condiție privind reședința în definirea persoanelor care pot solicita alocații pentru copii, deoarece sistemele de securitate socială funcționează în primul rând la nivel național.

Copii aflați în plasament

Keegan împotriva Irlandei

26 mai 1994

Reclamantul se plânga că copilul său natural fusese dat spre adopție fără știrea sau consimțământul lui și că legislația națională nu îi permitea nici măcar dreptul revocabil de a fi numit tutore. Mai susținea că nu avusese acces la o instanță în ceea ce privește procedura în fața consiliului pentru adopții.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A observat că în speță problema esențială era faptul că legislația irlandeză a permis plasarea copilului reclamantului spre adopție la scurt timp după naștere fără știrea sau consimțământul acestuia. Această stare de fapt nu doar că a periclitat buna dezvoltare a legăturilor reclamantului cu copilul, ci, de asemenea, a pus în mișcare un proces care se putea dovedi a fi ireversibil, plasându-l astfel pe reclamant într-o situație dezavantajoasă în competiția cu potențialii adoptatori pentru încredințarea copilului. Întrucât guvernul irlandez nu invocase niciun motiv relevant pentru bunăstarea fiicei reclamantului care să justifice o astfel de abatere de la principiile care guvernează respectarea legăturilor de familie, Curtea nu putea, în consecință, să considere că ingerința pe care o constatase în dreptul reclamantului la respectarea vieții de familie fusese necesară într-o societate democratică. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție. Întrucât legislația irlandeză nu-i oferea reclamantului dreptul de a contesta decizia de plasament nici în fața consiliului

¹². Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din [Convenție](#).

pentru adopții, nici în fața instanțelor, și, de altfel, niciun statut în procedura de adopție în general, singurul mod pentru a împiedica adopția fiicei lui fusese de a iniția procedura de tutelă și de încredințare. Or, la momentul în care aceste proceduri se încheiaseră, balanța în privința bunăstării copilului se înclinase inevitabil în favoarea potențialilor adoptatori.

T.P. și K.M. împotriva Regatului Unit (nr. 28945/95)

10 mai 2001 (Marea Cameră)

Cauza privea plasamentul unei fete de patru ani în grija autorităților locale. Aceasta s-a plâns că a fost abuzată sexual, iar mama sa a fost considerată incapabilă de a o proteja. Mama și fiica au susținut că nu au avut acces la o instanță sau la o cale de atac efectivă pentru a contesta lipsa de justificare pentru acest plasament care le-a separat.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, mama fiind privată de o implicare adecvată în procesul de luare a deciziilor în privința îngrijirii fiicei sale. A hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 6** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, întrucât reclamantele nu fuseseră private de dreptul de a obține o decizie pe fond privind acțiunea lor în răspundere pentru neglijență împotriva autorității locale. În cele din urmă, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție, întrucât reclamantele nu avuseseră mijloace corespunzătoare de a obține soluționarea alegerilor lor potrivit cărora dreptul la respectarea vieții de familie le fusese încălcat și nicio posibilitate de a obține o decizie executorie de acordare de despăgubiri pentru prejudiciile suferite.

Kutzner împotriva Germaniei

26 februarie 2002

Reclamanții, un cuplu căsătorit, s-au plâns că retragerea autorității lor părintești față de fiicele lor și plasarea acestora în familii substitutive, în special pe motiv că părinții nu aveau capacitatea intelectuală de a-și crește copiii, le încălcaseră dreptul la respectarea vieții de familie.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat că, deși motivele oferite de autoritățile naționale și de instanțe fuseseră relevante, acestea nu fuseseră suficiente pentru a justifica o astfel de ingerință gravă în viața de familie a reclamanților.

K.A. împotriva Finlandei (nr. 27751/95)

14 aprilie 2003

Reclamantul (care era suspectat, împreună cu soția lui, de incest și abuz sexual asupra copiilor lor) se plânga de plasarea copiilor săi în îngrijirea serviciilor sociale, de procesul decizional și de aplicarea măsurilor de plasament.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție datorită lipsei unor măsuri suficiente pentru reunirea familiei reclamantului. A hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 8** din Convenție în privința plasamentului copiilor și nici în privința implicării reclamantului în procesul decizional.

Wallová și Walla împotriva Republicii Cehe

26 octombrie 2006

Reclamanții s-au plâns că fuseseră separați de cei cinci copii ai lor, care fuseseră plasați în grija autorităților publice, din cauza dificultăților pe care le aveau în a găsi o locuință potrivită pentru o familie atât de numeroasă. Aceștia s-au plâns, de asemenea, de lipsa de asistență din partea autorităților cehe.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat că plasamentul copiilor reclamanților fusese dispus doar pe motivul că familia numeroasă locuia la acea dată într-un spațiu inadecvat. În temeiul legislației privind protecția socială, totuși, autoritățile naționale de protecție socială aveau atribuții de monitorizare a condițiilor de viață și a condițiilor de igienă ale reclamanților și de consiliere a acestora cu privire la măsurile pe care le puteau lua pentru a îmbunătăți ei

Înșiși situația și pentru a găsi o soluție la problema privind locuința. Separarea completă a familiei doar pe baza dificultăților materiale fusese o măsură excesiv de drastică.

Kearns împotriva Franței

10 ianuarie 2008

Această cauză a avut ca obiect o cerere, formulată după termenul-limită legal, de înapoiere a copilului născut de reclamantă, dar înregistrat anonim. Fiind căsătorită și locuind în Irlanda, reclamanta născuse o fetiță în Franța, dintr-o relație extramaritală. Aceasta s-a plâns, în special, de termenul scurt, de două luni, în care avea dreptul să își ceară copilul înapoi. A mai susținut că autoritățile franceze nu au luat toate măsurile necesare pentru a se asigura că aceasta a înțeles exact implicațiile acțiunilor ei, argumentând că nu a primit asistență lingvistică suficientă pentru a putea înțelege toate procedurile relevante și termenele-limită.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. În ceea ce privește termenul pentru retragerea consimțământului, aceasta a constatat că perioada de reflecție prevăzută în legislația franceză căuta să asigure un echilibru și proporționalitatea corectă între interesele divergente. În plus, reclamanta avea 36 de ani în acel moment, era însoțită de mama sa și avusese două întrevederi lungi cu serviciile sociale după naștere. Potrivit Curții, autoritățile franceze îi furnizaseră, de asemenea, reclamantei informații suficiente și detaliate, acordându-i asistență lingvistică care nu era prevăzută de lege și asigurându-se că aceasta a fost informată cât mai complet posibil de consecințele alegerii sale. Toți pașii necesari fuseseră, deci, făcuți pentru a se asigura că reclamanta înțelege exact implicațiile acțiunilor sale și că statul francez își îndeplinise față de aceasta obligațiile pozitive care rezultau din art. 8 din Convenție.

R.K. și A.K. împotriva Regatului Unit (nr. 38000/05)

30 septembrie 2008

Fiica reclamantilor, născută în iulie 1998, a fost dusă, în septembrie 1998, la spital cu fractură de femur; medicii au concluzionat că fractura nu fusese accidentală și aceasta a fost plasată în îngrijirea mătușii sale. În urma unei alte fracturi, fetița a fost diagnosticată cu *osteogenesis imperfecta* (boala oaselor fragile). A fost înapoiată familiei în aprilie 1999. Reclamantii s-au plâns că fiica lor s-a aflat în plasament temporar datorită unei erori de diagnostic medical.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că autoritățile naționale au avut motive relevante și suficiente pentru a lua măsuri de protecție care, în aceste circumstanțe, au fost proporționale cu scopul urmărit, acela de a proteja copilul. Curtea a mai hotărât că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție, considerând că reclamantii ar fi trebuit să aibă la dispoziție un mijloc de a se plânga că modul de acțiune al autorității locale a constituit sursa prejudiciilor pe care le-au suferit, precum și de a cere despăgubiri, un remediu care nu era disponibil la momentul faptelor.

Saviny împotriva Ucrainei

18 decembrie 2008

Această cauză a avut ca obiect plasarea unor copii în grija autorităților publice, pe motiv că părinții acestora, amândoi orbi încă din copilărie, nu le-au oferit acestora o îngrijire și o locuință adecvate. Autoritățile interne și-au întemeiat decizia pe constatarea conform căreia lipsa de resurse financiare și de calități personale puneau în pericol viața, sănătatea și educația morală ale copiilor acestora.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, punând la îndoială caracterului adecvat al dovezilor pe care își întemeiaseră autoritățile constatarea conform căreia condițiile de trai ale copiilor erau, de fapt, periculoase pentru viața și sănătatea acestora. A observat, în special, că autoritățile judiciare examinaseră doar acele dificultăți care ar fi putut fi depășite prin asistență financiară și socială orientată și consiliere eficientă și, după toate aparențele, nu

analizaseră deloc măsura în care incapacitatea iremediabilă a reclamanților de a asigura îngrijirea necesară fusese responsabilă pentru deficiențele din educația copiilor lor.

Y.C. împotriva Regatului Unit (nr. 4547/10)

13 martie 2012

Această cauză viza procedura de plasament a fiului reclamantei, născut în 2001, soluționată prin dispunerea plasării copilului în vederea adopției din cauza îngrijorărilor cu privire la relația sa cu tatăl copilului. Reclamanta, se plângea, în special de refuzul instanțelor de a dispune o expertiză prin care să se evalueze capacitatea ei ca unic întreținător al copilului.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că decizia de plasament nu a depășit marja de apreciere a statului și că motivarea deciziei fusese relevantă și suficientă. În plus, reclamantei i se oferiseră toate oportunitățile de a-și prezenta cauza și fusese pe deplin implicată în procesul de luare a deciziilor. Curtea a observat, în special, că instanțele interne își îndreptaseră atenția, astfel cum impune art. 8 din Convenție, asupra interesului superior al copilului, avuseseră în vedere mai mulți factori relevanți și făcuseră referiri detaliate la rapoarte și mărturii orale ale asistentului social, ale tutorei și ale psihologului, toți aceștia identificând problemele în cauză.

K.A.B. împotriva Spaniei (nr. 59819/08)

10 aprilie 2012

Această cauză a vizat adopția – în pofida opoziției tatălui – a unui copil care fusese declarat abandonat după deportarea mamei lui. Reclamantul s-a plâns, în special, că fusese privat de orice contact cu fiul său și că nici el, nici mama copilului nu fuseseră informați de propunerea de adopție a copilului. S-a plâns, de asemenea, că autoritățile rămăseseră inactive în ceea ce privește deportarea mamei copilului și încercările lui de a-și dovedi paternitatea.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat, în special, că trecerea timpului – ca urmare a lipsei de acțiune a autorităților –, deportarea mamei copilului fără verificarea anterioară necesară, lipsa de asistență pentru reclamant când situația lui socială și financiară era extrem de fragilă în stadiul incipient, împreună cu faptul că instanțele nu dăduseră pondere oricărei alte responsabilități pentru abandonul copilului și concluzia că reclamantul și-a pierdut interesul față de bunăstarea fiului său, contribuiseră decisiv la împiedicarea posibilității de reunire a tatălui cu fiul. Autoritățile naționale nu și-au îndeplinit, prin urmare, obligația de a acționa foarte rapid în astfel de chestiuni și nu au făcut eforturi corespunzătoare sau suficiente pentru a asigura respectarea dreptului reclamantului de a se reuni cu fiul său.

Pontes împotriva Portugaliei

10 aprilie 2012

Reclamanții se plângeau de o încălcare a dreptului lor la respectarea vieții private și de familie, ca urmare a unor decizii care au condus la luarea unuia dintre copiii lor de către autorități și, în cele din urmă, la adopția lui, părinților fiindu-le retrasă autoritatea părintească.

Curtea a constatat **două încălcări ale art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, considerând că autoritățile nu luaseră măsurile care să le permită reclamanților să beneficieze de contacte constante cu fiul lor și că decizia ca acesta să fie adoptat nu se întemeie pe motive relevante ori suficiente.

A.K. și L. împotriva Croatiei (nr. 37956/11)

8 ianuarie 2013

Această cauză a vizat o mamă cu un ușor handicap mental căreia i se retrăseseră drepturile părintești. Fiul acesteia fusese declarat adoptabil fără știrea, consimțământul sau participarea sa în procedura de adopție.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat că, neinformând-o pe prima reclamantă despre

procedura de adopție, autoritățile naționale o privaseră de oportunitatea de a căuta să își reobțină drepturile părintești înainte ca legăturile între ea și fiul său să fie întrerupte definitiv de adopția acestuia.

B. (nr. 2) împotriva României (nr. 1285/03)

19 februarie 2013

Această cauză a vizat internarea psihiatrică nevoluntară a unei mame și plasarea într-un centru de primire a celor doi copii minori ai săi ca urmare a acestei decizii.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, atât în ceea ce privește internarea reclamantei, cât și în ceea ce privește plasarea copiilor minori ai acesteia în centrul de primire. Curtea a subliniat, în special, faptul că în România existaseră mai multe precedente de internări abuzive ale unor persoane care sufereau de afecțiuni psihiatrice, în pofida schimbărilor legislative recente în favoarea drepturilor pacienților. A concluzionat că, judecând după istoricul medical al reclamantei, autoritățile nu urmaseră procedura aplicabilă atunci când deciseră internarea acesteia. În plus, absența protecției speciale, în special prin numirea oficială a unui avocat sau prin desemnarea unui tutore, avusese ca efect privarea reclamantei de dreptul ei de a lua parte la procesul decizional privind plasamentul copiilor săi în centrul de primire.

R.M.S. împotriva Spaniei (nr. 28775/12)

18 iunie 2013

Această cauză a avut ca obiect plasarea unui copil la o familie substitutivă din cauza situației financiare a mamei sale și fără a lua în considerare schimbarea ulterioară a circumstanțelor. Reclamanta s-a plâns, în principal, că a fost privată de orice contact cu fiica sa și că a fost separată de aceasta fără un motiv întemeiat.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că autoritățile nu făcuseră eforturi adecvate și eficiente pentru a asigura dreptul reclamantei de a locui cu copilul său și, astfel, îi încălcaseră dreptul la respectarea vieții private și de familie.

Zhou împotriva Italiei

21 ianuarie 2014

În octombrie 2004, reclamanta, resortisantă chineză, a fost plasată într-o locuință socială împreună cu fiul său, în vârstă de o lună la acea dată. În acord cu serviciile sociale, fiul ei a fost plasat la o familie substitutivă în timpul zilei. După trei luni însă această familie nu a mai fost dispusă să primească copilul. Reclamanta a decis să încerce să recupereze copilul unui cuplu vecin în perioada în care se afla la muncă. Serviciile sociale, nefiind de acord cu cuplul ales de aceasta, l-au informat pe procurorul de pe lângă tribunalul pentru minori despre situația reclamantei. La sfârșitul anului 2007, procurorul a cerut instanței să deschidă procedura de adopție în privința copilului, mama nefiind, în opinia acestuia, în măsură să aibă grijă de copil. Reclamanta s-a plâns, în special, de faptul că copilul său fusese plasat într-o familie substitutivă în vederea adopției.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că autoritățile italiene nu își îndepliniseră obligațiile înainte de a avea în vedere ruperea legăturilor de familie și nu făcuseră eforturi adecvate sau suficiente pentru a asigura respectarea dreptului reclamantei de a locui împreună cu copilul ei. În special, nevoia primordială de a păstra, pe cât posibil, legăturile de familie între reclamantă, care se afla într-o situație vulnerabilă, și fiul acesteia, nu fusese luată în considerare în mod corespunzător. Autoritățile judiciare nu făcuseră decât să evalueze dificultățile, care ar fi putut fi depășite prin sprijinul direcționat din partea serviciilor de asistență socială. Reclamanta nu avusese nicio oportunitate să restabilească o relație cu fiul ei: în realitate, experții nu examinaseră posibilitățile reale pentru o îmbunătățire a capacității reclamantei de a avea grijă de fiul ei, având în vedere și starea de sănătate a acesteia. În plus, guvernul italian nu a furnizat nicio explicație convingătoare care să poată justifica întreruperea filiației materne între reclamantă și fiul ei.

A se vedea, de asemenea: [Akinnibosun împotriva Italiei](#), hotărâre din 16 iulie 2015 (privind decizia de a o plasa pe fiica reclamantului – resortisant nigerian – în grija serviciilor sociale și adopția ulterioară a acesteia de către o familie substitutivă).

I.S. împotriva Germaniei (nr. 31021/08)

5 iunie 2014

Reclamanta în această cauză s-a plâns că nu putea avea contact în mod regulat și nu putea primi informații despre copiii ei biologici care fuseseră adoptați de un alt cuplu. Aceasta susținea că deciziile instanțelor germane privind contactul și informațiile despre copiii ei îi încălcaseră drepturile, în special, în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. Reclamanta pretindea că i se promisese o adopție „semideschisă”, care îi dădea dreptul să-i vadă și să aibă informații despre copii, lucru care nu fusese respectat.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție constatând că, dându-și consimțământul pentru adopție, reclamanta renunțase cu bună-știință la toate drepturile în privința copiilor ei biologici. Aranjamentele referitoare la dreptul ei de a primi în mod regulat informații despre copii se bazaseră în special pe o simplă declarație de intenție a părinților adoptivi. Decizia instanțelor germane de a favoriza interesul copiilor de a se dezvolta în familia lor adoptivă fără întreruperi față de dreptul mamei la respectarea vieții sale private fusese așadar proporțională.

T. împotriva Republicii Cehe (nr. 19315/11)

17 iulie 2014

Cauza privea cererea unui tată de a obține dreptul de vizitare și apoi de rezidență pentru fiica lui, care fusese plasată la o familie substitutivă. Instanțele naționale au constatat că personalitatea reclamantului reprezenta un obstacol serios și insurmontabil pentru a i se acorda drepturi de rezidență în privința fiicei lui. Reclamantul s-a plâns de decizia de plasare a fiicei lui în îngrijire și de neîndeplinirea de către stat a obligației de a contribui la menținerea legăturilor lor de familie.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în ceea ce privește decizia de plasare în îngrijire a copilului. A constatat, totuși, că **a fost încălcat art. 8** în ceea ce privește neîndeplinirea de către stat a obligației de a contribui la menținerea legăturilor de familie între reclamant și copil.

Soares de Melo împotriva Portugaliei

16 februarie 2016

Cauza privea decizia de plasare în îngrijire a șapte dintre copiii reclamantei, precum și executarea acestei decizii în cazul a șase dintre ei. Reclamanta se plângea de aplicarea măsurii de plasament și de interzicerea accesului ei la copii în urma hotărârii instanței pentru minori. În această privință, reclamanta susținea că introdusese mai multe cereri și acțiuni, toate fără succes, și se plângea că instanțele își bazaseră deciziile pe faptul că aceasta nu își onorase angajamentele de planificare familială.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat, în special, că măsurile luate de instanțele interne prin decizia de plasare a copiilor reclamantei în vederea adopției lor nu păstraseră un echilibru just între interesele în cauză, dat fiind că reclamanta fusese privată de drepturile părintești și de orice contact cu copiii săi; refuzul ei de a se supune sterilizării prin legarea trompelor uterine constituise una din motivările acelei decizii; de asemenea, aceasta nu avusese nicio implicare efectivă în procesul decizional. Curtea a considerat, prin urmare, că măsura plasamentului nu era adecvată scopului legitim urmărit sau necesară într-o societate democratică, ținând seama de absența oricărui comportament violent, de existența unor legături emoționale puternice și de lipsa de asistență din partea serviciilor sociale în privința dificultăților materiale cu care se confrunta reclamanta, ca mamă care trebuia să crească un număr mare de copii aproape fără ajutor. De asemenea, Curtea a hotărât că autoritățile ar trebui să reanalizeze situația reclamantei în vederea adoptării unor măsuri corespunzătoare în interesul superior al copiilor și a decis că măsurile provizorii indicate

guvernului portughez în temeiul art. 39 (măsurii provizorii¹³) din Regulamentul Curții trebuie să rămână aplicabile până când hotărârea va deveni definitivă.

Paradiso și Campanelli împotriva Italiei

24 ianuarie 2017 (Marea Cameră)

Cauza privea plasamentul în grija serviciilor sociale a unui copil în vârstă de nouă luni care se născuse în Rusia în urma unui contract de maternitate de substituție gestațională încheiat de un cuplu de italieni (reclamantii) cu o femeie rusă; ulterior s-a descoperit că aceștia nu aveau nicio legătură biologică cu copilul. Reclamantii s-au plâns, în special, de separarea lor de copil și de refuzul recunoașterii legăturii de filiație stabilite în străinătate prin înregistrarea, în Italia, a certificatului de naștere al copilului.

Marea Cameră a decis, cu 11 voturi pentru și șase împotriva, că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în cazul reclamanților. Având în vedere absența oricărei legături biologice între copil și reclamanți, durata scurtă a relației lor cu copilul și incertitudinea legăturilor dintre ei din perspectivă juridică, și în ciuda existenței unui proiect parental și a calității legăturilor emoționale, Marea Cameră a hotărât că nu a existat o viață de familie între reclamanți și copil. Totuși, aceasta a constatat că măsurile contestate intrau în domeniul de aplicare al vieții private a reclamanților. De asemenea, Marea Cameră a considerat că măsurile contestate urmăriseră scopurile legitime de prevenire a dezordinii și protejare a drepturilor și libertăților altora. Cu privire la acest ultim punct, a considerat legitimă dorința autorităților italiene de a reafirma competența exclusivă a statului de a recunoaște o legătură juridică de filiație – și aceasta doar în cazul unei legături biologice sau al adopției legale – în vederea protejării copiilor. De asemenea, Marea Cameră a admis că instanțele italiene, concluzionând, în special, că minorul nu ar suferi un prejudiciu grav sau ireparabil ca urmare a separării, au asigurat un just echilibru între diferitele interese aflate în joc, rămânând în limitele spațiului de manevră („marja de apreciere”) pe care îl aveau la dispoziție.

Barnea și Caldararu împotriva Italiei

22 iunie 2017

Aceasta cauză privea scoaterea unei fete în vârstă de 28 de luni din familia sa biologică pentru o perioadă de 7 ani și plasarea ei într-o familie substitutivă în vederea adopției. Familia reclamantă se plânga în special de preluarea copilului și de plasarea acestuia în îngrijire de către autoritățile italiene în 2009, de neexecutarea de către serviciile sociale a hotărârii Curții de apel din 2012 prin care se dispusese un program pentru reunificarea treptată a copilului cu familia sa biologică, de plasarea copilului într-o familie substitutivă și de reducerea numărului de întâlniri între copil și membrii familiei biologice.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că autoritățile italiene nu întreprinseseră eforturi adecvate și suficiente pentru a garanta dreptul reclamanților de a locui împreună cu copilul lor în perioada cuprinsă între iunie 2009 și noiembrie 2016. Curtea a constatat, în primul rând, că motivele invocate de tribunalul pentru minori pentru a refuza revenirea minorei la familia sa și pentru a o declara adoptabilă nu constituiau circumstanțe „extrem de excepționale” care să justifice tăierea legăturilor familiale. Curtea a constatat, în al doilea rând, că autoritățile italiene au executat în mod incorect hotărârea Curții de apel din 2012 care dispunea returnarea minorei familiei sale naturale. Astfel, trecerea timpului – consecință a inerției serviciilor sociale de a pune în practică un program de reîntregire a familiei – precum și motivele invocate de tribunalul pentru minori pentru a prelungi plasarea temporară a minorei au reprezentat factori decisivi care au împiedicat reunirea reclamanților cu copilul, fapt care ar fi trebuit să aibă loc în 2012.

¹³. Măsurii adoptate în cadrul derulării procedurii în fața Curții, în conformitate cu art. 39 din [Regulamentul Curții](#), la cererea unei părți sau a oricărei alte persoane interesate, sau din oficiu, în interesul părților ori al bunei desfășurări a procedurii. A se vedea, de asemenea, fișa tematică [„Măsurii provizorii”](#).

Achim împotriva României

24 octombrie 2017

Această cauză a vizat plasamentul celor șapte copii ai reclamantilor pe motiv că cuplul nu își îndeplinesc sarcinile și obligațiile parentale. Reclamantii se plâneau, în primul rând, de punerea în plasament a copiilor lor, faptă pe care o considerau nejustificată, și, pe de altă parte, de respingerea de către curtea de apel a cererii lor de înapoiere a copiilor în familie. Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat în special că punerea în plasament temporar a copiilor a fost justificată de motive relevante și suficiente și că autoritățile au depus eforturi pentru a proteja interesele acestora, urmărind în același timp un just echilibru între drepturile reclamantilor și cele ale copiilor lor. În această cauză, deciziile adoptate de instanțele interne s-au bazat nu doar pe problemele materiale ale familiei, ci și pe faptul că părinții neglijau starea de sănătate, dezvoltarea educațională și socială a copiilor; autoritățile au adoptat o atitudine constructivă, oferind consiliere părinților cu privire la acțiunile pe care ar trebui să le întreprindă pentru a-și îmbunătăți situația financiară și aptitudinile parentale; plasamentul copiilor fusese doar temporar, iar autoritățile au luat măsurile care se impuneau pentru a facilita înapoierea copiilor la părinții lor, de îndată ce aceștia din urmă au adoptat o atitudine cooperantă și situația lor s-a îmbunătățit.

Tlapak și alții împotriva Germaniei (nr. 11308/16 și 11344/16) și Wetjen și alții împotriva Germaniei (nr. 68125/14 și 72204/14)

22 martie 2018

Aceste cauze au avut ca obiect retragerea parțială a autorității părintești și luarea în îngrijire a copiilor care aparțineau mișcării religioase Cele douăsprezece triburi (*Zwölf Stämme*), care locuiau în două comunități din Bavaria. În 2012 presa a relatat că unii membri ai bisericii își pedepseau copiii lovindu-i cu bățul. Relatările au fost ulterior coroborate cu filmări ale bățărilor realizate cu o cameră ascunsă într-una dintre comunități. Pe baza acestor relatări din presă, precum și a unor declarații date de foști membri ai mișcării religioase, copiii care trăiau în acele comunități au fost luați în îngrijire în septembrie 2013 prin ordinul unei instanțe. Procedurile în fața Curții au fost inițiate de patru familii care sunt membre ale mișcării religioase Cele douăsprezece triburi. Aceștia s-au plâns de retragerea parțială a autorității lor părintești de către instanțele germane și de separarea familiilor lor.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că instanțele germane, în cadrul unor proceduri echitabile și rezonabile în care cazul fiecărui copil fusese analizat individual, asiguraseră un just echilibru între interesele părinților și interesul superior al copilului. În special, Curtea a admis concluzia instanțelor germane potrivit căreia riscul bățărilor sistematice și regulate la care erau supuși copiii justifica retragerea parțială a autorității părinților și luarea copiilor în îngrijire. Deciziile instanțelor fuseseră întemeiate pe riscul unor tratamente inumane ori degradante, interzise în termeni absoluți în temeiul Convenției. În plus, Curtea a subliniat că instanțele germane au motivat în detaliu de ce nu avuseseră nicio altă opțiune disponibilă pentru a proteja copiii. În special, părinții rămăseseră convinși în timpul procedurilor că pedeapsa corporală era acceptabilă și, chiar dacă ar fi fost de acord să nu îi mai bată pe copii, nu exista nicio modalitate să se asigure că pedepsele nu ar fi fost aplicate de alți membri ai comunității.

Wunderlich împotriva Germaniei

10 ianuarie 2019

Această cauză a vizat privarea de anumite aspecte ale autorității părintești și îndepărtarea pe o perioadă de trei săptămâni a patru copii din locuința familiei, după ce reclamantii refuzaseră în mod repetat să-i trimită la școală. Reclamantii se plâneau de decizia autorităților germane de a-i priva de anumite drepturi legate de exercitarea autorității părintești prin transferarea acestor drepturi serviciilor sociale pentru minori. Se plâneau, în special, de luarea forțată a copiilor lor și de plasarea acestora într-un centru de plasament pe durata a trei săptămâni.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat, în special, că aplicarea obligației de frecvență a învățământului pentru a asigura integrarea copiilor în societate constituia un motiv pertinent pentru a justifica retragerea parțială a autorității părintești. De asemenea, a constatat că autoritățile au considerat în mod justificat că minorii trăiau izolat, că nu avuseseră niciun contact cu nimeni din afara familiei și că existase un risc la adresa integrității lor fizice. Curtea a hotărât că îndepărtarea efectivă a copiilor nu durase mai mult decât era necesar pentru a asigura interesul superior copiilor. Prin urmare, a concluzionat că existaseră motive „relevante și suficiente” pentru a priva părinții de anumite aspecte ale autorității lor părintești și pentru a scoate temporar copiii din locuința familială.

V.D. si altii împotriva Rusiei (nr. 72931/10)

9 aprilie 2019

Cauza privea un copil care fusese îngrijit de o asistentă maternală, prima reclamantă în speță, timp de nouă ani și care fusese ulterior înapoiat părinților săi biologici. Asistenta maternală și ceilalți copii rămași în grija sa se plâneau de decizia instanțelor ruse de a-l înapoia pe copil părinților săi, de a pune capăt drepturilor de tutelă ale primei reclamante și de a le refuza tuturor orice legătură cu copilul.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție ca urmare a ordinului instanțelor interne de a-l lua pe copil de la mama sa adoptivă și de a-l înapoia părinților biologici și că **a fost încălcat art. 8** din Convenție prin decizia de a nega familiei substitutive orice legătură ulterioară cu copilul. A constatat, în special, că instanțele interne puseseră în balanță toți factorii necesari atunci când au decis cu privire la înapoierea copilului părinților săi, precum faptul dacă măsura era în interesul superior al acestuia. Cu toate acestea, instanțele au interzis familiei substitutive orice contact ulterior cu copilul, care formase legături strânse cu prima reclamantă și cu ceilalți copii ai acesteia. În această privință, Curtea a observat că decizia instanței s-a întemeiat doar pe o aplicare a legislației din Rusia privind drepturile de vizitare, care era inflexibilă și nu ținea seama de diferitele situații familiale. Instanțele interne nu efectuaseră așadar evaluarea necesară cu privire la circumstanțele individuale ale cauzei.

Haddad împotriva Spaniei

18 iunie 2019

Cei trei copii ai solicitantului, printre care și fiica sa, în vârstă de un an și jumătate la momentul faptelor, fuseseră plasați într-un centru de plasament din Madrid, la cererea mamei lor, și declarați abandonați. Ulterior copiii au fost plasați în centre din Murcia. Reclamantul nu a fost informat despre plasamentul acestora. Întrucât împotriva sa era în curs o procedură penală pentru violență domestică, pe baza unei plângeri penale depuse de soția sa, nu i se permitea să aibă legături cu copiii săi sau să se apropie de aceștia. În cele din urmă acesta a fost achitat. După ce a redobândit ulterior încredințarea celor doi fii ai săi, reclamantul a încercat să recupereze custodia fiicei sale minore. În speță, reclamantul s-a plâns că departamentul pentru protecția copilului nu luase nicio măsură pentru a-l ajuta să restabilească contactul cu fiica sa după achitarea sa și ridicarea ordinelor de restricție provizorii.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, considerând că autoritățile spaniole nu depuseseră eforturi adecvate și suficiente pentru a respecta dreptul reclamantului de a trăi cu fiica sa, alături de frații ei. A remarcat în special că autoritățile administrative ar fi trebuit să aibă în vedere alte măsuri mai puțin radicale decât plasamentul pre-adoptive al fiicei minore și ar fi trebuit să țină seama de cererile reclamantului de a restabili contactul cu aceasta, cel puțin după încheierea procedurilor penale împotriva lui.

Strand Lobben si altii împotriva Norvegiei

10 Septembrie 2019 (Marea Cameră)¹⁴

Această cauză privea decizia autorităților norvegiene de a retrage autoritatea părintească unei mame și de a permite familiei de substituție să îl adopte pe fiul acesteia. Reclamanții – mama și fiul ei – s-au plâns de decizia autorităților interne de a retrage autoritatea părintească a mamei și de a permite adopția copilului de către familia de substituție.

Marea Cameră a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în cazul ambilor reclamanți. A constatat în special că principalul motiv pentru acțiunile autorităților norvegiene fusese incapacitatea mamei de a se îngriji în mod corespunzător de fiul său, având în vedere nevoile speciale de copil vulnerabil ale acestuia. Totuși, acest raționament se bazase pe dovezi limitate, deoarece întâlnirile dintre mamă și fiu după plasamentul acestuia au fost puține și rare, iar rapoartele de expertiză psihologică nu erau actualizate. În plus, o revizuire a vulnerabilității sale nu conținea aproape nicio analiză și nicio explicație cu privire la modul în care acesta continua să fie vulnerabil în pofida faptului că se afla în plasament de la vârsta de trei săptămâni. Per ansamblu, în speță autoritățile interne nu încercaseră să pună în balanță, în mod veritabil, interesele copilului și cele ale familiei sale biologice și nici să țină cont de evoluția situației familiale a mamei, respectiv că aceasta se recăsătorise între timp și avea un al doilea copil.

K.O. si V.M. împotriva Norvegiei (nr. 64808/16)

19 noiembrie 2019

Cauza a avut ca obiect deciziile oficiale de a lua în plasament pe fiica reclamanților la câteva săptămâni de la nașterea acesteia, în 2015, și limitarea dreptului de vizitare al acestora. Familia a fost în cele din urmă reunită în 2018.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în ceea ce privește plasamentul fiicei cuplului reclamant, și că **a fost încălcat art. 8** din Convenție în ceea ce privește contactele acestora cu fiica lor, care au fost restrânse la patru, iar apoi la șase contacte pe an. A considerat, în special, că autoritățile efectuară o examinare aprofundată a cauzei în ceea ce privește ordinul de luare a măsurii de plasament și că procedura aferentă oferise protecție suficientă intereselor reclamanților. În schimb, Curtea a constatat că deciziile autorităților în ceea ce privește dreptul de vizitare se bazaseră, în stadiul inițial al procedurii, pe ipoteza că familia nu va fi reunită, deoarece s-a considerat că plasamentul va fi pe termen lung. În plus, autoritățile nu explicaseră de ce ar fi fost contrar interesului superior al fiicei să-și vadă părinții mai des, cu toate că existase o reacție pozitivă la interacțiunea cu familia în timpul vizitelor.

D.M. si N. împotriva Italiei (nr. 60083/19)

20 ianuarie 2022

Această cauză privea o pretinsă încălcare a dreptului la respectarea vieții de familie al unei resortisante cubaneze, care acționa, de asemenea, în numele fiicei sale (născută în 2012), ca urmare a adopției ulterioare a acesteia din urmă. Reclamantele pretindeau că motivele invocate de instanțele interne pentru a o declara pe fiică disponibilă pentru adopție nu corespundeau „circumstanțelor cu totul excepționale” necesare pentru ruperea legăturilor de familie. Acestea susțineau că autoritățile italiene nu își îndepliniseră obligațiile pozitive care le reveneau în temeiul jurisprudenței Curții și nu luaseră toate măsurile pe care le-ar fi putut lua în mod rezonabil pentru a asigura menținerea legăturilor de familie și pentru a asigura un just echilibru între interesele concurente aflate în joc, având în vedere, în special, faptul că nu fusese dispusă nicio evaluare psihologică pentru niciuna dintre ele.

¹⁴. A se vedea de asemenea hotărârile ulterioare pronunțate de Curte în cauzele [K.O. si V.M. împotriva Norvegiei \(nr. 64808/16\)](#), [A.S. împotriva Norvegiei \(nr. 60371/15\)](#), [M.L. împotriva Norvegiei \(nr. 64639/16\)](#), [Abdi Ibrahim împotriva Norvegiei](#), [A.L. si altii împotriva Norvegiei \(nr. 45889/18\)](#) și [E.M. si altii împotriva Norvegiei \(nr. 53471/17\)](#). A se vedea de asemenea comunicatul de presă din 14 septembrie 2023 cu privire la 12 decizii privind admisibilitatea și trei hotărâri pronunțate de un comitet în cazurile împotriva Norvegiei referitoare la copiii luați în îngrijire publică.

Curtea a hotărât că în speță **a fost încălcat a articolului 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că, în pofida marjei de apreciere a autorităților naționale, ingerința în viața de familie a reclamantei fusese disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit. În plus, a considerat că procedura contestată nu fusese însoțită de garanții proporționale cu gravitatea ingerinței și cu interesele aflate în joc. Curtea a subliniat, în special, că faptul că un copil ar putea beneficia de pe urma transferului într-un mediu mai propice creșterii sale nu justifică, în sine, îndepărtarea acestuia de părinții săi biologici. A considerat, de asemenea, că ar fi fost de dorit ca, înainte de a iniția procedura de adopție a fiicei reclamantei, instanțele să dispună o expertiză privind capacitățile parentale ale mamei, funcționarea psihologică și nevoile de dezvoltare ale copilului, precum și capacitatea funcțională a mamei de a răspunde acestor nevoi. În plus, Curtea a hotărât că argumentele invocate de instanțele interne pentru a justifica procedura de adopție nu au fost suficient motivate. A observat că nu fusese prezentat niciun motiv, în afară de timpul necesar pentru ca mama să își recupereze capacitățile parentale, pentru a explica modul în care o astfel de măsură radicală precum adopția ar putea fi, de fapt, în interesul copilului. În sfârșit, în temeiul **art. 46** (forța obligatorie și executarea hotărârilor) din Convenție, Curtea a invitat autoritățile să reexamineze cu promptitudine situația celor două reclamante în lumina hotărârii sale și să aibă în vedere organizarea de întâlniri între ele, ținând seama de situația copilului și de interesul superior al acestuia.

[A.L. și alții împotriva Norvegiei \(nr. 45889/18\) și E.M. și alții împotriva Norvegiei \(nr. 53471/17\)](#)

20 ianuarie 2022

Prima cauză privea un ordin de instituire a plasamentului emis de autoritățile norvegiene cu privire la copilul reclamantului și limitările impuse contactului părinților cu acest copil, ca urmare a unor preocupări legate de siguranța copilului aflat în grija acestora. Cea de-a doua cauză viza refuzul autorităților norvegiene de a ridica un ordin de plasament pentru cei doi copii ai reclamantei, un ordin de retragere a autorității părintești a primei reclamante și refuzul de a-i acorda acesteia drept de vizitare. Autoritățile își exprimaseră îngrijorarea cu privire la abuzuri fizice și sexuale.

În prima cauză, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând, în special, că, deși ordinul de instituire a plasamentului fusese bine motivat, instanțele interne decisese efectiv că copilul ar trebui să crească în plasament familial fără a lua în considerare alternative sau fără a depune eforturi pentru reconciliere. Cu toate acestea, în cea de-a doua cauză, Curtea a hotărât că nu **a fost încălcat art. 8**, constatând că procedurile interne se desfășuraseră în conformitate cu Convenția, cu o motivare adecvată și decizii individualizate. Curtea a mai reținut că la baza deciziilor instanțelor interne se aflase gravitatea riscului la adresa copiilor.

A se vedea de asemenea, printre altele:

[M.L. împotriva Norvegiei \(nr. 43701/14\)](#)

7 septembrie 2017

[Mohamed Hasan împotriva Norvegiei](#)

26 aprilie 2018

[Jansen împotriva Norvegiei](#)

6 septembrie 2018

[S.S. împotriva Sloveniei \(nr. 40938/16\)](#)

30 octombrie 2018

[A.S. împotriva Norvegiei \(nr. 60371/15\)](#)

17 decembrie 2019

[Pedersen si altii împotriva Norvegiei](#)

10 martie 2020

[Hernehult împotriva Norvegiei](#)

10 martie 2020

[Roengkasettakorn Eriksson împotriva Suediei](#)

19 mai 2022

Contact presă:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08